

LJUBLJANA, AVGUST 1981

LETO XX. št. 5 – 101

198337

Str. 2
NAŠE
POSLOVANJE

Str. 4
REPORTAŽA
Z JESENIC

Str. 20
GRESTE
NA TRIGLAV?
POHITITE!

Str. 22
ISKANJE
TUJK

PLAZA V SAVUDRIJI

Naše poslovanje v drugem polletju

Tudi v II. trimesečju so se nadaljevali dobri poslovni rezultati iz I. trimesečja tako, da beležimo za I. polletje 1981 kot celoto zelo ugodno rast celotnega prihodka, in sicer za 57 %, dohodka za 57 % in čistega dohodka za 68 % primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Osebnih dohodkov so večji za 38 % in sredstva za poslovne sklade za 94 %. Plan je prav tako presežen pri celotnem dohodku in dohodku za 18 % oz. 17 %, pri čistem dohodku za 27 %, pri OD za 2 % in pri skladih za 50 %.

Nevnovčeni prihodek je za polovico manjši, kot je bil ob zaključnem računu lani, ker so bili tudi tokrat storjeni določeni ukrepi v izterjevalni akciji, ki so se kljub sicer slabši likvidnosti ugodno izkazali v

končnem rezultatu. Zaloge so se nekoliko zvišale, vendar so še vedno v mejah normalnih količin in ne predstavljajo prekomernih vezav obratnih sredstev. Likvidnostna situacija v naši DO je bila v redu, saj smo z veliko ažurnostjo lahko poravnali vse svoje obveznosti. Razporeditev dohodka smo opravili po določenih dogovorih o spremembah in dopolnitvah in dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981. Dohodek obeh temeljnih organizacij je bil za 50 % višji od dohodka istega obdobja v preteklem letu, zato smo povišali tudi obračunane osebne dohodke v obeh TOZD za po sporazumu predvideno najvišjo rast osebnega dohodka 37,5 %.

TOZD PRIPRAVA ODPADNIH SUROVIN

Količine PRIPRAVLJENEGA VLOŽKA JEKLENIH ODPADKOV dobavljene Slovenskim železarnam in livarnam, so v I. polletju 1981 večje od planiranih za 4,5 % ali 1.793 ton. Pomembno je to, da so bile dobavljene količine pri vseh Slovenskih železarnah večje od planiranih, in sicer: Jesenice 103 %, Ravne 120 % in Štore 104 %. Dobave jeklenih ostružkov Slovenskim železarnam so večje od planiranih za 50 %.

PAPIRNI ODPADKI po količini znašajo v I. polletju 1981 že 11.291 ton in so bile s tem izpolnjene planirane količine s slovensko papirno idnustrijo. V tem letu smo sklenili tudi samoupravni sporazum med zbiralci in sozdom Slovenijapapir, ki zagotavlja boljše politiko cen, kontinuirano prevzemanje papirnih odpadkov in sovlaganje v opremo za pripravo sekundarnega papirja.

BARVNIH KOVIN smo zbrali 4.020 ton, kar je 12 % več kot preteklo leto. Na tržišču je zaslediti veliko pomanjkanje od-

padkov barvnih kovin, ki izhaja iz obvezne vezave proizvajalcev barvne metalurgije, ker ti s prodajo svojega blaga obvezujejo predelovalce na vračanje odpadkov. Svoje obveznosti do Mariborske livarne, Valjeonice Sevojno in drugih manjših kupcev izpolnjujemo s težavami. S prostimi količinami odpadkov barvnih kovin, ki niso že vnaprej vezane, smo pomagali tozdom Iskre in Elmi, da so si delno zagotovile lak žico iz Bora in Elke in s tem utrdili dobre poslovne odnose z dobavitelji barvnih kovin.

STEKLENIH ČREPINJ smo v I. polletju 1981 zbrali industriji 2.616 ton, kar je za 85 % več kot lani v istem času.

REPRODUKCIJSKO BLAGO, ki kot dopolnilna stranska dejavnost predstavlja 15 % celotnega prihodka TOZD. Z njim je TOZD izpolnila svoje planske obveznosti. Ljubljana jih je preseгла za 19 %, Mariboru pa manjka še 13 % za izpolnitev plana.

Po količini pod planom

Skupna količina prodanih pripravljene sekundarnih surovin 84.548 ton je za 3,8 % manjša, kot je bila v I. polletju 1980 oziroma za 5.952 ton pod planirano količino. Vzroki za to so predvsem manjše količine razpoložljivih jeklenih odpadkov v kovinsko predelovalni industriji, ki je zaradi pomanjkanja reprodukcijskega blaga proizvajala manj tudi odpadkov. Odkup odpadkov po količini je bil 3 % manjši kot v preteklem letu. Najbolj je padel v Kočevju (indeks 82) in v Ljubljani (indeks 85), največji odkup pa je bil v Brežicah (indeks 114) ter v Kranju (indeks 107).

Plan prodanih pripravljene sekundarnih surovin po količini so presegle le 3 poslovalnice, med njimi največ poslovalnica Celje za 10 %, poslovalnica Kranj za 3 % in Nova Gorica za 1 % vse ostale pa plana po količini niso presegle. Najslabša je posloval-

nica Koper, ki je 21 % pod planom, Kočevje in Ljubljana 12 %, Maribor, Novo mesto in Pivka 10 % ter Trbovlje in Slovenske Konjice 6 % in Brežice 7 % pod količinskim planom.

Izpad plana bomo vsekakor morali nadomestiti z večjim angažiranjem in organiziranjem posebnih akcij za zbiranje drugih vrst uporabnih odpadkov, kot so: papirni odpadki, sodelovanje s komunalnimi organizacijami, zajemanje zavrženih amortiziranih avtomobilov in bele tehnike itd.

Kazalci poslovanja

Rezultati poslovanja v I. polletju so še vedno zelo ugodni. Celotni prihodek je za 57 % in dohodek za 58 % in čisti dohodek za 72 % višji od lanskega I. polletja. Planirani dohodek smo presegli za 18 % in čisti dohodek za 29 %. Del čistega dohodka, s katerim povečujemo poslovni sklad, je za 94 % višji od lani in 49 % višji od planiranega.

Število zaposlenih po urah je znašalo 361 oseb in je za 4 % manjše od lani, po spisku pa jih je bilo 386 ali 1 % več kot lani, kar pomeni, da je bilo dnevno 25 odsotnih ali 6,5 %. Vsekakor je primerjava s I. trimesečjem letos boljša, saj jih je bilo takrat dnevno 30 odsotnih.

Dohodek na delavca je bil v I. polletju 598 tisoč din ali 65 % višji kot leto poprej. Tudi ostali kazalci uspeha so ugodni in vsi kažejo, da smo poslovali v I. polletju letos v redu.

35

LETNICA
DINOSA

Glasilo DINOS izdaja DO DINOS Ljubljana, Titova 118, v 750 izvodih.

Glasilo ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik je Stane Mancini. Tehnični urednik Stane Koman.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.

Task: Usenik Edo, prepisovanje in razmnoževanje, Ljubljana

TOZD REGENERACIJA TEKSTILA

V prvih 6 mesecih je bilo poslovanje tekstilne TOZD zelo uspešno, čeprav v letošnjem letu še nismo povečali cen našim sekundarnim surovinam, cene nekaterim tekstilnim odpadkom pa so se povečale tudi do 100 %. Uspeh je rezultat boljše organizacije poslovanja in občutnega povečanja predelave kvalitetnejših predilniških tekstilnih odpadkov na račun manjšega deleža odpadkov, ki gredo v predelavo neposredno v druge OZD. Zaradi realnejšega načrtovanja vrednostne realizacije v tem obdobju smo povečali tudi plan celotnega prihodka za 5 %.

Kot posledica delnega prestrukturiranja je nekoliko nižja količinska realizacija glede na preteklo leto, doseganje planske realizacije pa je 100 %. Od skupne proizvodnje 1.361 ton je bilo proizvedeno v TO Ljubljana 506,5 tone in v TO Bohova 854,5 tone.

Vrednostna realizacija je plansko dosežena z indeksom 122, na preteklo leto s 159, dohodek pa plansko s 113 in na preteklo leto s 153.

Dobri so zato tudi drugi kazalci uspešnosti poslovanja, ki so

prikazani v nadaljnjem gradivu. Struktura proizvodnje se je v obratih gibala takole:

V TO Ljubljana je delež čistilnih krp ostal približno na nivoju lanskega leta s 16,4 %, delež sortiranih in delno sortiranih konfekcijskih odrezkov in podobno se je zmanjšal s 66 % na 57,3 %. Povečal pa se je delež čistilne bombaževine iz predilniških nitnih odpadkov in priprav predilniških vlakenskih odpadkov. V TO Bohova se je delež proizvodnje glede na leto 1980 nekoliko povečal na račun zmanjšanja čistilnih prometnih poslov in znaša pri čistilni bombaževini 43,7 %, regeneratih 39,6 %, krpah 2, ,,čisti prometni posli pa predstavljajo 14,7 %.

Dogovarjanje z DO Tekstilka v letošnjem letu ne predstavlja velikega napredka. Na medsebojnih srečanjih smo se dogovorili, da bi najtrdnješo osnovo za povezovanje predstavljal skupen proizvođen program finalizacije priprave sekundarnih tekstilnih surovin. Največje težave za večje sodelovanje predstavljajo premajhni skladišni prostori; premajhne zaloge pa zaradi tega onemogočajo večjo

usklajenost proizvodnih programov obeh organizacij.

V sedanjem obdobju naj bi dogovarjanje opravljali na ravni združenega dela, sproti pa naj bi seznanjali delavce obeh organizacij o stanju in stopnji povezovanja. Ker smo zaradi usklajevanja naše dejavnosti na področju mesta Ljubljane odstopili od investicije v svojo trgalno linijo, bi morali v nadaljevanju poslovnega leta poskrbeti za večjo usmeritev na kvalitetnejše regenerato, ki bi jih pripravljali s skupnim proizvodnim programom ob dohodkovnem povezovanju obeh organizacij.

Planiranega uvoza še nismo uspeli pričeti uresničevati. Na gospodarski zbornici Jugoslavije smo se sicer že dogovorili za razdelitev kontingenta za uvoz krp med porabnike, vendar s strani Zveznega sekretariata za zunanjo trgovino še nismo dobili dovoljenja. Prav tako dovoljenje ni bilo mogoče dobiti za bombažne odpadne niti.

Izvoz plansko ni bil dosežen, saj doseženih 730.671 din predstavlja le 61 % planirane vrednosti izvoza. Doseganje izvoza pa je manjše tudi zaradi odpisa

vrednosti 261.941 din zaradi reklamacijske vrnitve količine, izvožene v preteklem letu.

Na področju investicijskih vlaganj so v letošnjem letu nastopile zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja velike omejitve v uvozu in tako nastopa vprašanje, za katerega še ne vidimo odgovora, ali bo možno v letošnjem letu uvoziti za celotno TOZD zelo pomembno linijo Temafa za čiščenje bombažnih vlakenskih odpadkov. V vsakem primeru pa bo potrebno izvršiti vse priprave za postavitve te linije in nabaviti tudi del potrebne domače opreme, s katero bomo lahko v določeni meri že tudi opravili osnovno funkcijo čiščenja bombažnih vlakenskih odpadkov.

IZ 27. SEJE DS TOZD POS

POSEBNE AKCIJE

Sedemindvajseta seja DS TOZD POS je bila 29. julija 1981. Med poglobitnimi točkami dnevnega reda je bila razglasitev sprejema polletnega obračuna tozda. V zvezi s tem obračunom so delegati sprejeli 8 sklepov. Med njimi je tudi sklep, da je potrebno organizirati posebne akcije za zbiranje uporabnih odpadkov, da bi tako uresničili tudi količinski plan zajemanja odpadnih surovin.

ZDRUŽEVANJE SREDSTEV

Na 27. seji je delavski svet potrdil pristop k dvema samoupravna sporazumoma, ki sta bila pred tem sprejeta na zborih delavcev. Po prvem sporazumu so vlagamo naša sredstva v razširitev Kovaške industrije UNIOR Žreče, po drugem pa združujemo naša sredstva s STROJNO TOVARNO v Trbovljah za izgradnjo nove tovarne zobnikov in zobniških pogonov.

Nova kontejnerska posoda za star papir na ljubljanskem skladišču.

REPORTAŽA Z JESENIC

Na Jesenicah imamo skladišče, ki pripada poslovalnici Dinos Kranj. Stisnjeno je med reko Savo in hrib. Stoji na savskem produ, na robu Jesenic, v smeri Kranjske gore. Predstavlja ga stara lesena baraka in manjši nepokrit prostor, ograjen samo napol. Neugledno je, zato smo že lani začeli v neposredni bližini graditi novega. Novo skladišče, ki je že skoraj končano, bo pravi biser nasproti sedanjemu.

Odločitev, da napišem reportažo o jeseniškem skladišču ima tri vzroke. Prvi je, da se tam gradi novo skladišče, drugi, da sta med tamkajšnjimi delavci dva, ki se v prostem času ukvarjata z alpinizmom, tretji vzrok pa je, da je blizu Kranjske gore, kamor sem šel na obisk k Francu Vojvodi, šoferju iz naše poslovalnice v Kopru, ki je bil tam, v našem počitniškem stanovanju, z ženo in hčerko na enotedenskem dopustu.

Na poti v Jesenice sem se ustavil v naši kranjski poslovalnici. Povedal sem kam grem in vprašal kaj je tam novega. Poslovodja Jenko je nekaj časa molčal potem pa rekel: „Ne bom govoril o gradnji novega skladišča na Jesenicah. To naj vam pove tovariš Ramovž ali pa Bevc, gradbeni tehnik. Zadovoljen pa nisem, saj je bilo obljubljen, da bo gradnja končana za letošnji 1. maj. Sem pa zadovoljen s šefom skladišča na Jesenicah, tovarišem Zupancem. Zelo prizadeven je.“

Na jeseniškem skladišču sem bil pred mnogimi leti, zato sem brez pomot prišel do njega. V samih Jesenicah pa sem opazoval, če bom kje zagledal kakšen znak, kje je naše skladišče. Opazil nisem ničesar in zato sem ugotavljal, da bi redkokdo, ki ni Jeseničan, našel Dinosovo skladišče v enem dnevu, če ne bi nikogar vprašal.

Tovariša Zupanca ni bilo „doma“, sprejela pa me je IRENA KELVIŠAR, ki vodi skladiščno dokumentacijo

oziroma blagajno. Postregla me je s kavico, medtem pa sva že začela z razgovorom. Najprej se je pohvalila z dnevnim drobnim odkupom. Včasih se mesečni odkup povzpne do 7 starih milijonov, povprečni mesečni odkup pa je 3 stare milijone. Najmanj „navala“ je

IRENA KELVIŠAR

FRANC ZUPANC

prve dni v mesecu, največji pa je sredi meseca. Proti koncu meseca pa na skladišče prihajajo predvsem upokojenci. Takrat jim zmanjkuje pokojnine, pa si iz denarnih težav pomagajo z zbiranjem in prodajo odpadnega blaga. Izredno uspešne so jeseniške šolske zbiralne akcije starega papirja, je povedala Kelvišar-

jeva, sam pa sem dodal, da sta obe jeseniški osnovni šoli že pred 15. leti znali zbrati največ starega papirja med osnovnimi šolami vse Slovenije.

Irena Kelvišar je že 5 let pri Dinosu. Nedavno je pri nas dobila stanovanjski kredit. Stanovanje bo dobila preko moža, ki dela v Jeseniški železarni. Moral je imeti lasten

Tole fotografijo bi morali spraviti, da bi znanamci vedeli v kakšnih pogojih se je včasih delalo pri Dinosu. Sedanje skladišče na Jesenicah.

delež in tega je dobila Irena pri nas. Menda bo stanovanje vseljivo že letos. Naša stanovanjska komisija je ugotovila, da resnično živita s tremi otroci, starimi 11, 9 in 2 leti, v izredno slabih razmerah. Kmalu bodo teh težav rešeni in zato je Irena Kelvišar stanovanjski komisiji oziroma Dinosu izredno hvaležna. Rada bi se javno zahvalila prav preko našega glasila. Naj bo ta zapis njene želje njena javna zahvala, da jo ne bo več skrbelo, kako bi to naredila.

***

DUŠAN SREČNIK je z varilnim aparatom razrezoval avtomobilске lupine, da bi jih potem skupaj z **JOŽETOM ERŽENOM** stisnila z litostrojsko stiskalnico v pakete. Prizrčno sva se pozdravila, saj sva se poznala s pohoda Za AK. Enako sva se pozdravila z Jožetom Erženem, ki je bil tudi na pohodu in, ki se je pridružil najinemu razgovoru.

Dušan Srečnik mi je povedal, da pri nas dela od meseca januarja letos. Skupaj z Jožetom Erženom delata na stiskalnici jeklene pločevine, sicer pa primeta za vsako delo. Srečnik je iz Tržiča, stanuje pa v Kranju. Eržen, ki je komaj drugi mesec pri

nas pa je iz Kroke. Dušan je prišel k nam iz gradbene organizacije Gradbinec iz Kranja, kjer je bil žerjavist, Joža pa je prišel k nam iz kropskega Plamena. Oba sta zadovoljna z delom, zaslužkom in z odnosi pri nas.

Dušan Srečnik se v prostem času ukvarja z alpinizmom in sicer že 16 let, star pa je 32 let. Je član Planinskega društva Tržič oziroma njegove alpinistične sekcije. Na vprašanje, kje se je učil plezanja po stenah, je z značilnim radoživim smehom povedal, da nikjer in dodal, da je „samorastnik“. Leta 1972 je šel s slovensko šestčlansko alpinistično odpravo plezati v Kalifornijo, v tamkajšnji svetovno znani Narodni park, kjer je tudi 12000 metrov visoka stena, ki „mav nazaj visi“. To steno so preplezali, na moje vprašanje kako, pa je rekel: „Na dan smo preplezali 200 m tako, da smo steno premagali v šestih dneh. Poleg druge opreme je moral vsak nositi s seboj 40 litrov vode.“ Kje ste pa spali sem začuden vprašal? V steni, kje pa, je odgovoril. Kako? V mreži, ki smo jo pritrdili na steno.

Drugič je bil Srečnik v 21 članski jugoslovanski alpinistični odpravi, leta 1975.

DUŠAN SREČNIK IN JOŽA ERŽEN

Ta odprava je osvojila vrh **MAKALU**, ki je v Nepal, ob meji s Kitajsko.

Srečnik pravi, da je zdaj že nekoliko nehal z alpinizmom, vendar ga včasih še zagrabi. Največ prostega časa zdaj porabi za ribolov v Bistrici in Savi. Na moje vprašanje kaj mu pomeni planinarjenje kot šport, je odgovoril: „Nekaj more človek počet, doma se ne more valat, mav migat more, drgač se pa razleze, a ne?“ Vprašal sem ga še, kaj meni o našem pohodu Za Ak. Menil je, da je bilo lepo, potem

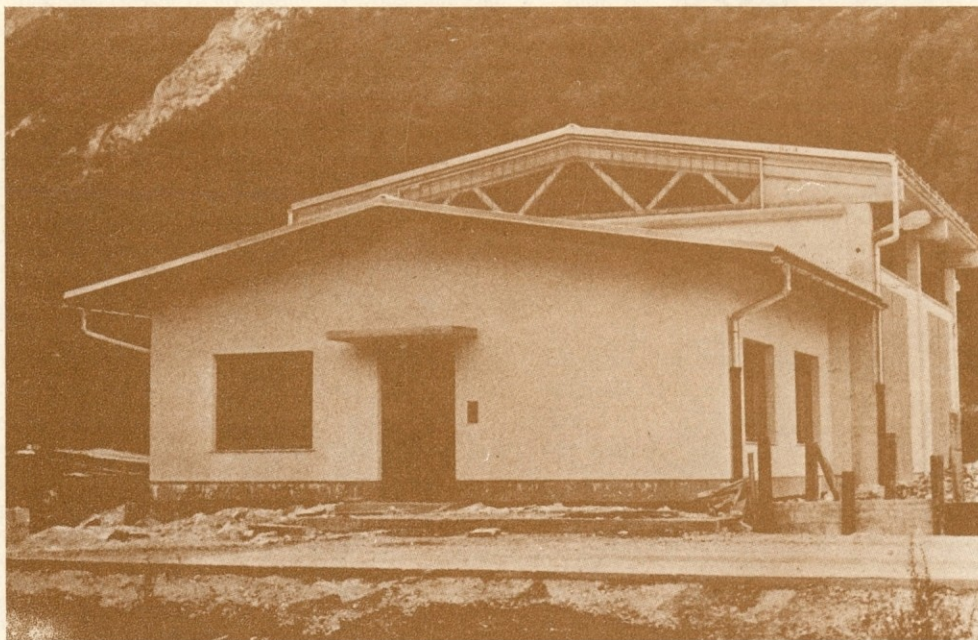
pa se je spet po svoje zasmel in dodal: Lep je bil posebno zaključek, pri čemer je mislil na razpoloženje ob kozarčku vina oziroma piva.

Tudi Joža Eržen je planinaril. Je, kajti zdaj, tako je povedal, je to dejavnost že precej opustil, čeprav je star šele 26 let. Pred leti je tudi tekmoval v tekih, med tekače pa gre še sedaj, če je v domačem kraju kakšno takšno tekmovanje.

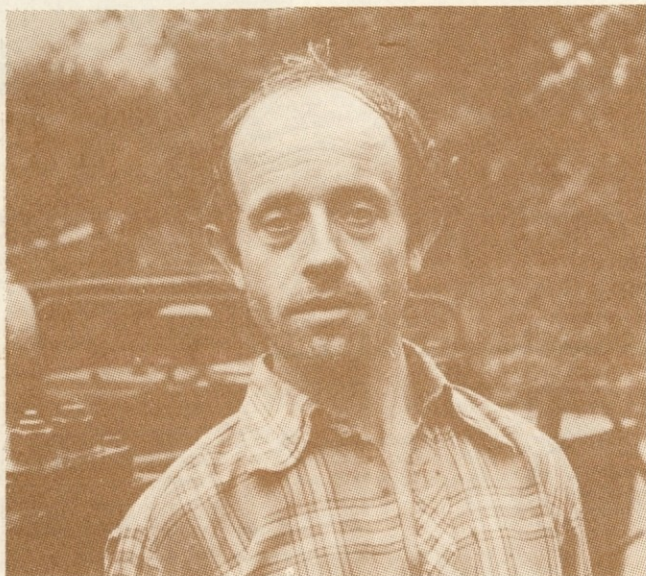
***

DRAGO VREVC je pri nas 2 leti, prišel pa je iz Železarne Jesenice. Delal je na litostrojski stiskalnici pločevine, pa se je lansko leto, junija meseca, ponesrečil. Pokrov stiskalnice mu je zmečkal levo roko tako, da so mu jo morali odrezati nad komolcem.

Na bolovanju je bil do marca meseca letos, ko je prišel nazaj na delo. Sedaj dela pri tehnicu oziroma opravlja vsa dela, ki so potrebna pri drobnem odkupu in prodaji. Zanimalo me je, kako se je zdaj, ko si lahko pomaga samo z eno roko, vživel v delo. Odgovoril je, da dobro, da se je privadil. Živi na Bledu, sem na Jesenice pa se vozi z avtobusom. Na vprašanje kaj dela doma, pa je smejoč se odgovoril, da nič, ker je bolj malo doma.

Novo, moderno skladišče na Jesenicah — v izgradnji.

FRANC VENĠUST je poštar. Kadar ima čas, na raznih krajih daje na kupčke zavržene pločevinaste izdelke in drugo staro železo, potem pa enkrat ali dvakrat na mesec s svojim fičkom in prikolico te kupčke naloži in pripelje na naše skladišče. Tistikrat je pripeljal kar šestkrat. Na vprašanje, če se mu takšno delo spleča je odgovoril: „Za bencin že dobim, samo malo se je treba pomujat.“

Kakšni dve uri sem bil na jeseniškem skladišču in ves ta čas so mladi in stari, eden za drugim, vozili na skladišče odpadno blago vseh vrst.

Med tem se je vrnil šel skladišča **FRANC ZUPANC**. Moral je prijeti za volan kombija, ker je bil eden šoferjev na dopustu. Opravičil se je zaradi odstotnosti, mimogrede naročil delavcem kaj naj naredijo in kam bo potrebno še iti po material, pa je že bil pripravljen na razgovor.

Zupanc je že 15 let pri nas. Bil je šofer tovornjaka na poslovalnici v Kranju, tretje leto pa je tu šef skladišča. Stanuje v Kranju, kjer ima svojo družino in hišo in to ga, kot je dejal prav nič ne moti. Na Jesenice se vozi s svojim avtom ali pa z vlakom. Zveze med Kranjem in Jesenicami so odlične in v vsakem primeru je v pol ure na skladišču ali pa doma.

Eno mojih prvih vprašanj je bilo, kakšno mehanizacijo ima to skladišče. Zupanc je odgovoril, da je dobil zelo zapuščeno skladišče in, da mu je bilo že skoraj žal, ker se je potegoval za to mesto. Potem je pa steklo, je zadovoljen povedal, se sam vprašal, da ne ve kako, in z nasmehom odgovoril: menda z dobro voljo in dinamitom. To je najbrže kakšna gorenjska domisljica.

Začeli smo s staro „Šliterico“ in enim kombijem, je nadaljeval. Kar naprej sem bil pri našem poslovanju v Kranju in ga nadlegoval, dokler nismo dobili kamion-kontejner, za katerega imamo že 40 košev. Sedaj pa se nam promet tako povečuje, da potrebujemo še en tak kamion. Najbolj pa smo bili veseli, je hitro drobil, ko smo dobili star kamion z nakladalno roko. Ogromno nam pomaga, čeprav z njim ne smemo na cesto. Staro „Šliterico“ smo oddali v Trzič, iz Škofje Loke pa smo dobili „litostrojko“. Zelo dobro nam dela in kot vidite lahko z njo skoraj sproti stisnemo v pakete vse kar smemo in kar lahko spravimo vanjo. Pred enim tednom pa smo iz Brežic dobili veliko moderno stiskalnico „S-12“, z lastnim dvi-

galom. Imamo jo na novem skladišču in, ko se bomo preselili tja, jo bomo začeli uporabljati, „litostrojko“ pa bomo, v dogovoru z vodstvom naše poslovalnice v Kranju, poslali v Trzič.

Kaj pa mislite napraviti s „Šliterico“, sem vprašal. Dogovarjali smo se, je Zupanc zaupal, da bi jo lepo očistili in postavili pred naše novo skladišče, kot muzejsko vrednost, saj je ena prvih dinosovih stiskalnic za jeklene odpadke. Podpiram to namero, sem navdušen izjavil in si na tihem mislil, da ideja o Dinosovi muzejski zbirki morda le leze Dinosovcem „pod kožo“.

Za papir imamo eno stiskalnico tu, drugo, novo, moderno, iz Belišča, pa na novem skladišču. Menda je v Dinosu le še ena taka stiskalnica, je bil Zupanc ponosen. Jeseniški kolektiv šteje zdaj 9 članov. Ko je Zupanc prišel jih je bilo pet. Od teh sta ostala samo dva: Irena Kelvinšar iz Radovljice in Tahir Imeri iz Kosova. Drugi so morali oditi, ker se niso mogli prilagoditi novemu delovnemu elanu, ki ga je Zupanc prinesel s seboj in ga začel prenašati na kolektiv. Nove delavce je Zupanc poiskal med znanci in domačini. Zdaj ima tak kolektiv, da o njem govori samo pohvalno.

Skoraj enkrat večji kolektiv je zdaj, pa sem vprašal, če je tudi promet enkrat večji? Več, kot enkrat večji, je odgovoril in nadaljeval, da vse delo opravijo sproti in, da so vse stranke, katerim odpeljujejo material zadovoljne.

Ko sva se z Zupancem pogovarjala o njegovem delu je povedal, da je vsak dan najmanj 2 uri v Železarni, ki je njihov najpomembnejši izvor odpadnih surovin. Letos so v Železarni odkupili, na primer, 50 ton kvalitetnih barvnih kovin in najmanj 50 ton raznega drugega odpadnega blaga. Na Jesenicah ima poslovne stike z vsemi

DRAGO VREVC

podjetji, nazaj pa pridobiva tudi podjetja iz drugih bližnjih krajev, ki smo jih zaradi različnih vzrokov, pred petimi, desetimi leti, izgubili. Zanimiv podvig smo naredili, ko je bila v remontu gondolska žičnica na Voglu, je Zupanc stresal kot z rokava. Zamenjali so jekleno vrv, ki je imela 40 ton in ki jo je bilo potrebno kar se da hitro spraviti proč. V štirih dneh smo jo 4 tisoč 800 krat prerezali in odpeljali. Fantje so bili enkratni, jih je Dušan pohvalil. Naj povem tudi to je dejal, da so delali v mrazu minus 20 stopinj. Kako pa se kaj veselite novega skladišča, je bilo eno mojih naslednjih vprašanj? Tega pa se veselimo najbolj, je odgovoril in nadaljeval: Tu je vse v tako slabem stanju, da me je sram kogarkoli od strank povabiti sem. Maja meseca bi moralo biti skladišče že zgrajeno, toda tako počasi ga gradijo, da je nezaslišano. Gradnjo ima čez gradbeno podjetje Grad-

binec. Upam trditi, da bi bilo skladišče že zgrajeno, če bi ga gradil privatnik. Odkrito sem jim povedal, je bil Zupanc kar se da prepričljiv, da takrat, ko je sonce delajo zunaj, ko je dež delajo pod streho, če je pa oblačno pa nikjer.

Novo skladišče sva šla z Zupancem seveda pogledati. Na objektu so dela končana. Trenutno so gradili nakladalno klančino (rampo), ki pa ne bo klasična, to je dvignjena, temveč poglobljena tako, da bo kamion pod nivojem zemlje in se bo vanj lahko stresalo material z vseh strani. Gotovo take „rampe“ pri nas nimamo še nikjer.

Na novem skladišču sva vse pregledala in še marsikatero rekla. Naj zapišem še to, da Zupanc vendarle verjame, da se bodo za praznik Republike, 29. novembra, preselili. No, pa še to moram povedati. Pri urejanju skladiščnega prostora na novem skladišču so imeli velike te-

žave z ljudmi, ki so tu ob Savi imeli divje vrtičke, barake in barakce. Niso, pa niso se hoteli umakniti, zapustiti „svoj kos zemlje“. No počasi, z veliko mero potrpežljivosti se je tudi to uredilo, čeprav še ne z vsemi.

Potem sem tovariša Zupanca prosil, da mi pove kakšen alpinist je. Kot vse doslej sem tudi to pripoved snemal na magnetofonski trak, toda baterije v magnetofonu so bile že tako izrabljene, jaz pa tega nisem opazil, da se pogovor ni dal več ponoviti, ko sem ga želel doma zapisati. S težavo sem razumel le to, da je Zupanc član Gorske reševalne službe Slovenije, da imajo 4 helikopterje, ki so v lasti Uprave za notranje zadeve in, da gorski reševalec ne postaneš kar tako. Najpreje moraš biti dober alpinist, potem si 3 leta pripravnik za reševalca, ko potem minejo še 3 leta, lahko postaneš tudi inštruktor gorskih reševalcev.

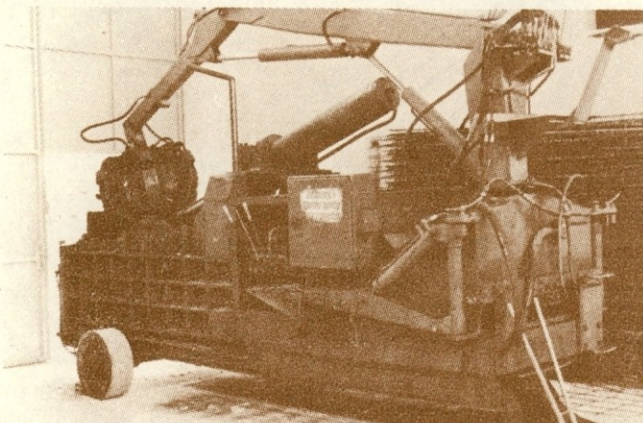

TAHER IMERI

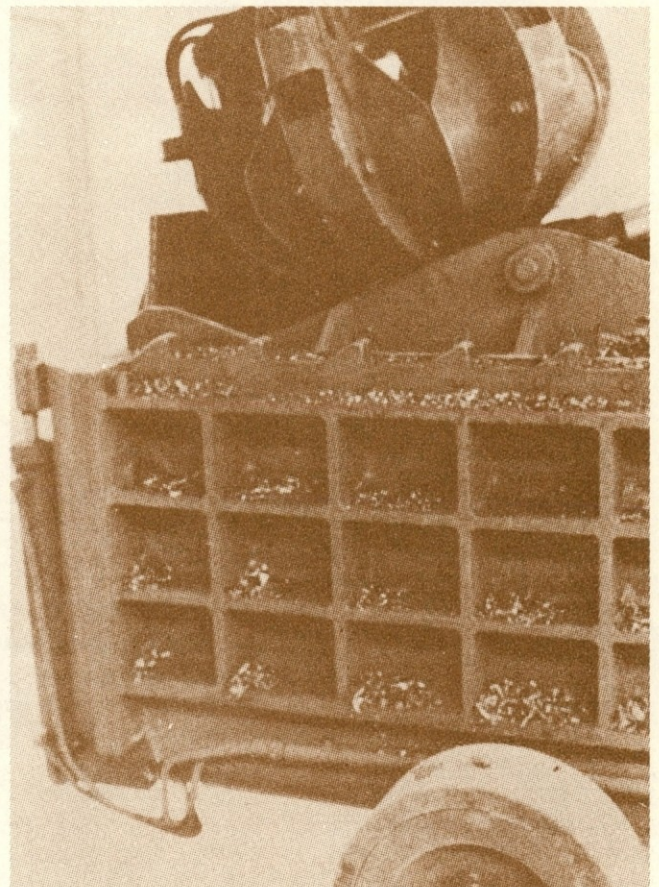
Žal več nisem spravil iz magnetofona, vendar obljubljam, da bom tovariša Zupanca še enkrat obiskal in ob priliki objavil kaj več o njem, kot članu gorske reševalne službe Slovenije.

Ko sva se s Francem Zupancem vrnila na staro skladišče, sem tam opravil razgovor še z enim delavcem in sicer – Taher Imerijem.

TAHER IMERI je iz Kosova. Na Jesenice je prišel leta

Stiskalnica za jeklene odpadke „S-12“, ki so jo Jeseničani dobili iz Brežic.

Brežičani so Jeseničanom poslali skupaj s stiskalnico tudi ostružke.

Franc Zupanc, prvi z leve, kot gorski reševalec.

Vaje reševanja s helikopterjem.

1964, pri nas pa dela že 7 let. Dela vse: reže naklada, razklada, sortira, sedaj pa največkrat balira papir. Ta heč je zelo simpatičen in prijazen fant, predvsem pa izredno lepo govori slovenski jezik. Za slovenščino sem ga pohvalil in vprašal, kako to, da jo tako dobro obvlada. Ni vedel pravega odgovora. Naučil se jo je pač, ker je že

tako dolgo v Sloveniji, 17 let. Na Jesenicah se je tudi poročil in sicer z Bosanko. Imata otroke, dobila pa sta tudi stanovanje iz solidarnostnega sklada. Ta heč mi je povedal, da je z delom pri nas zadovoljen, pravtako pa tudi z mesebojnimi odnosi. Nekaj sva se še pogovarjala, pa ne o Kosovu, toda tudi

tu mi je žal magnetofon zaradi iztrošenih baterij spet odpovedal. Ta dan sem imel še enkrat takšno smolo. V Kranjski gori, pri našem delavcu Vojvodi, ko sem z njim začel snemati razgovor je bilo nekaj sekund vse v redu. Slabe baterije se namreč „spočijejo“ in nekaj časa po mirovanju še odajajo električno energijo, nato pa hitro odpovedo. Ko sem v Kranjski gori opazil, da mi magnetofon ne dela dobro, sem zamenjal baterije. Kljub temu, pa celotnega razgovora z Vojvodo, ki ga objavljam v reportaži z naslovom: Kako se naši delavci počutijo v naših počitniških prostorih, nisem mogel ponoviti. K tej reportaži pa spada še nekaj. Ko sem se vrnil v Ljubljano sem obiskal tovariša Bevca, našega gradbenega tehnika. Povedal sem mu kaj mislita o gradnji no-

vega skladišča na Jesenicah tovariša Jenko in Zupanc ter ga prosil za izjavo, ki jo seveda ne morem dobesedno ponoviti, ker sem si delal samo pribeležke.

Tone Bevc je mnenja, da v Kranju in na Jesenicah prav dobro vedo zakaj novo skladišče še ni dograjeno. Prvič, z gradnjo se je začelo en mesec kasneje kot je bilo planirano in sicer zaradi električnega droga, ki ni bil pravočasno umaknjen. Zaradi te zakasnitve je betoniranje padlo v čas, ko so bile tam izredno nizke temperature in ki so preprečile delo. Vendar bi bilo skladišče v avgustu mesecu zgrajeno, je dejal, če ne bi prihajalo do vedno novih zahtev z naše strani: na primer za nakladalno klančino – rampo, ki jo je delavski svet tozda šele nedavno odobril. Nova je bila tudi zahteva za še ena velika vrata v pokrito skla-

Ta odprtina ni bila v načrtu. Skoznjo bodo transportirali bale starega papirja.

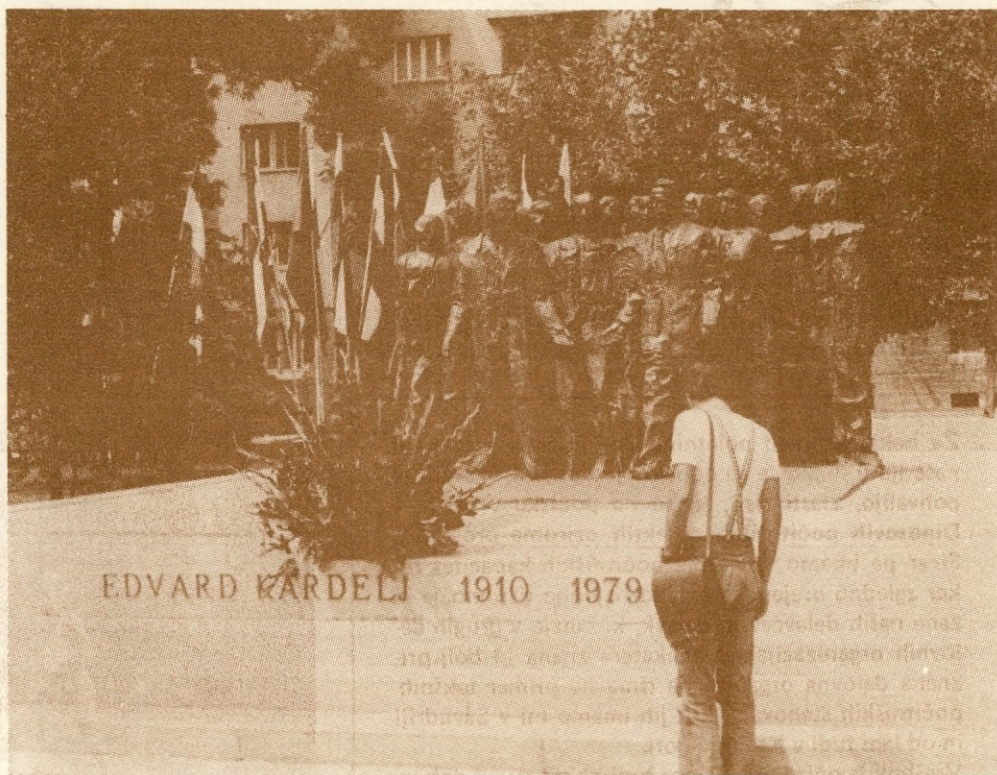

Na prostoru kjer je naše novo skladišče na Jesenicah je gojilo povrtnine veliko „vrtičkarjev“. Čeprav niso imeli nobene lastninske pravice do tamkajšnje naplavljenе zemlje so se silno neradi umaknili, vendar še ne vsi.

dišče, pa odprtina skozi katero se bo odlagalo bale papirja, povečanje nepokritega prostora za skladiščenje materiala in še in še bi se našlo. Izvajalec del je GRAD-BINEC iz Kranja, TOZD Jesenice. Delo plačujemo po enotah izvršenih del ne po času. Po pogodbi morajo gradnjo končati v 105 dneh, vendar se dnevi, ko je temperatura zraka izpod minus 5, ne štejejo v rok. Če ne bi bilo dodatnih del, bi bila avgusta meseca že otvoritev. Tako je povedal Tone Bevc. Toda, če ve za zagnanost delavcev Gradbinca, mora dati prav tudi našim delavcem kranjske poslovalnice. Oni namreč primerjajo njihovo zagnanost s svojo in pravijo, če bi mi delali tako, bi zaslužili pol manj kot zasluži-
mo.

Stane Koman Spomenik Edvardu Kardelju v Ljubljani

Kratka poročila

Ljubljana je bogatejša za nov in enkraten spomenik v spomin na EDVARDA KARDELJA. Postavljen je poleg spomenika Revoluciji na Trgu revolucije. Odkrit je bil na predvečer Dneva vstaje slovenskega naroda, 22. julija, v letu praznovanja 40 letnice Osvobodilne fronte slovenskega naroda in vstaje jugoslovanskih narodov.

V Ljubljani smo v petek, 14. avgusta pospremili na zadnjo pot revolucionarja, humanista, španskega borca, diplomata in narodnega heroja dr. ALEŠA BEBLERJA. Aleš Bebler je bil vrsto let predsednik zveznega sveta za varstvo okolja. V tej funkciji se je poglobljal tudi v našo dejavnost in vzdrževal stike z našim Poslovnim združenjem INOT. Tovariš Bebler je umrl nenadoma, 12. avgusta 1981, v starosti 74 let.

V Novem Sadu pa so v soboto 15. avgusta 1981 z najvišjimi častmi pospremili na zadnjo pot predvojnega komuniste in revolucionarja, člana predsedstva SFRJ in CK ZKJ, STEVANA DORONJSKEGA. Stevan je bil predsednik predsedstva CK ZKJ v letu, ko je preminul tovariš Tito. Bil je težko bolan. Umrl je 13. avgusta v 62. letu starosti.

SOZD SLOVENIJA PAPIR in OZD za promet s sekundarnimi surovinami v Sloveniji (tudi Dinos) so založile 3000 izvodov lične brošure v barvah, z mnogimi zanimivimi podatki in z naslovom: IZ STAREGA PAPIRJA – NOVI IZDELKI ter z podnaslovom: Predlog programa zbiranja starega papirja v SR Sloveniji. Brošuro so poslali vsem krajevnim skupnostim in osnovnim šolam v Sloveniji.

V 181-ti, avgustovski številki mesečnega strokovno-informativnega lista jugoslovanskih osnovnih organizacij združenega dela iz dejavnosti sekundarnih surovin „SEKUNDARNE SUROVINE-INOT“, je posebna priloga z naslovom: Priprava jeklenih odpadkov iz dotrajanih vozil in

odpadkov bele tehnike v uporabno sekundarno surovino. To je tudi naslov knjige, ki jo je napisal naš direktor, Vladimir Kralj. Njena vsebina je prva take vrste v Jugoslaviji. Časopis SEKUNDARNE SUROVINE bo vsebino te knjige, z dovoljenjem tovariša Kralja, objavil v svojih prilogah.

Delavski svet DO SUROVINA Maribor je dne 15. aprila 1981 sprejel sklep o imenovanju novega glavnega direktorja. Novi direktor je DANILO ŠEŠKO, diplomirani ekonomist, politični in športni delavec, ki je bil doslej zaposlen na odgovornih mestih v Elektrokovini, Projektu in Ekonomskem centru v Mariboru.

V četrtek 17. septembra 1981 bodo redne volitve delegatov v delavske svete: DO DINOS, TOZD POS, TOZD RET in DSSS. V DS delovne organizacije se bo izvolilo 17 delegatov. TOZD POS bo izvolilo 9, TOZD RET 4 in DSSS 4 delegate.

35-letnico DO DINOS bomo praznovali v novembru mesecu letos. Načrtuje se, da bo osrednja proslava 35-letnice v petek, 20. novembra, dopoldne in sicer v Srednji dovrani Cankarjevega doma v Ljubljani.

„NARAVA ME JE ZMERAJ KLICALA. NJEN GLAS SEM SLIŠAL TUDI TAKRAT, KO SO BILI DRUGI GLASOVI BOLJ KRIČEČI... V PARTIZANIH SMO ŽIVELI VEČINOMA V HRIBIH, V GOZDOVIH, POVEZANI Z NARAVO, V VELIKI MERI ODVISNI OD NJE. ŠČITILA NAS JE PONDNEVI IN PONOČI. ZASIPALA NAS JE Z LE-POTO VSEH LETNIH ČASOV.“

Dr. Aleš Bebler

Kako se naši delavci počutijo

V NAŠIH POČITNIŠKIH PROSTORIH

Že nekaj let med poletnimi počitnicami sprašujem naše ljudi, kako se na dopustu počutijo. Ponavadi se pohvalijo, zlasti tisti, ki so na počitku v naših – Dinosovih počitniških objektih oziroma prostorih. Sicer pa imamo vprašanje počitniških kapacitet res kar zgledno urejeno. To vedo najbolje tisti, ki delajo v drugih delovnih organizacijah. Marsikatera znana in bolj priznana delovna organizacija rima na primer takšnih počitniških stanovanj, kot jih imamo mi v Savudriji in od lani tudi v Kranjski gori.

Vse bolj je očitno, da Dinos tudi po tej strani dobiva status zgledne firme, čeprav izhaja iz take gospodarske dejavnosti, ki ima opraviti z odpadki. Če poveš, da delaš pri Dinosu ni več prizanesljivega smehljanja, kot nekoč. K nam ne prihajajo več na delo samo nekvalificirani delavci ali takšni, ki nikjer drugje ne morejo dobiti dela. Naš delavec pri delu skorajda ne uporablja več lopat in zakriviljenih vil, temveč pritiskajo na gumbe ali potegujejo za ročice različnih strojev. Vse več je tudi visokokvalificiranih delavcev, ki jim ni prav nič nerodno zato, ker delajo v naši gospodarski dejavnosti.

Malo me je zaneslo, pa ne brez vzroka. Pri takšnih mislih se zalotiš, ko vidiš naše počitniške prostore in slišiš naše delavce, kako so zadovoljni. Zdaj pa k naši počitniški temi, k

razgovorom, ki sem jih imel avgusta meseca z našimi počitničarji na vseh naših letošnjih počitniških točkah: V Savudriji, Novi gradu, Vrsarju, Kranjski gori in Moravcih.

SAVUDRIJA POČITNIŠKE HIŠICE

V Savudriji imamo glavno počitniško bazo. Tam smo si, pet minut proč od morja zgradili pet počitniških hišic z desetimi popolnoma opremljenimi stanovanji. Zdaj naši delavci že vedo, da je najlepše letovati prav v teh hišicah. Želja, da bi letovali prav tu, je zato že toliko, da ni mogoče vsem ustreči.

V Savudriji imamo tudi hišnika oziroma dva, Kovača iz Ljubljane in Uršiča iz Maribora, oba sicer že upokojena. Spomladi in

jeseni, ko se mora vse prostore pripraviti oziroma pospraviti delata oba skupaj, v počitniški sezoni pa se izmenjujeta. Skrbita tudi za počitniške avtomobilske prikolice in njihovo okolico v Novi gradu in Vrsarju.

V mesecu avgustu je bil na delu hišnik Karel Uršič. Tisti dan, ko sem bil tam oziroma tisto jutro, ga ni bilo doma, na vratih pa je viselo obvestilo, da je šel v Vrsar in, da se bo vrnil ob 11. uri. Vseeno sem opravil dva razgovora in sicer enega v stanovanju B-2,

JERNEJ KOVAČ, tudi oskrbnik naših hišic v Savudriji, v spopadu z zelenico. Fotografirano junija meseca.

KAREL URŠIČ, eden naših oskrbnikov v Savudriji

drugega pa v stanovanju C-2, potem pa sem šel v Novi grad in Vrsar. Zvečer, ob povratku pa sem še enkrat obiskal tovariša Uršiča, da mi je to in ono povedal o svojem delu in o počutju naših delavcev-dopustnikov.

V Savudriji sem se najprej pogovarjal s Pušenjakovimi, potem pa še s Petacijevimi.

JANEZ PUŠENJAK je povedal, da je livar na skladišču mariborske poslovalnice. Tam imamo mi tretje leto svojo livarno in toliko časa je tovariš Pušenjak naš delavec. V tej livarni pa je delal že prej, toda livarna je bila takrat privatna lastnina inženirja Zlateva, ki sedaj živi v Panami,

državi, ki je na samem začetku Južne Amerike.

Pušenjak vliva zvezdice iz odpadnega aluminija. Vedel sem, da te zvezdice prodajamo železarnam in da jih mečejo v topilne peči. In, ker kaj dosti več nisem vedel, sem tovariša Pušenjaka prosil, da za vse, ki bodo brali to reportažo, podomače pove, zakaj in kako jih železarne uporabljajo. Tako je pojasnil:

„Aluminijaste zvezdice uporabljajo v železarnah zaradi oksidacije železa oziroma zaradi oplemenitenja jekla. Zvezdice imajo v sredini luknjo, da jih lahko nataknejo na železno palico, ki jo nato z dvigalom spu-

To pa so Pušenjakovi iz Maribora, s svakom, svakinjo, nečaki in staro mamo

trijo v topilno peč, v kateri se topi železo. Aluminijske zvezdice se začno od spodaj navzgor topiti. Aluminij takorekoč zavre in se začne dvigati po šarži navzgor, med dviganjem pa pobira in nosi s seboj vse tiste snovi, ki se nahajajo v „šarži“ in ki škodujejo kvaliteti jekla.

Povpraševanje po aluminijskih zvezdicah je veliko in Pušenjak je povedal, da jih toliko, kolikor bi jih lahko prodali, sploh ne more narediti. Nimam vzroka, da mu ne bi verjel, toda ob tem podatku sem se malo zamislil. Uganete, kako sem razmišljal? Morda pa bo kdo, ki to zadevo dobro pozna, poslal uredništvu našega glasila odgovor na vprašanje, ki ga sploh nisem omenil, ki pa je na dlani?

Tovariš Pušenjak s svojo družino letos drugič letuje v naših savudrijskih počitniških stanovanjih. Predlanskim je prvič. Tu je z ženo Jožico, 5-letno hčerko Mojco, z bratom od žene, z ženo ženinega brata, njihovim 5 in pol letnim sinom Janezom in z 85-letno Jožičino mamo.

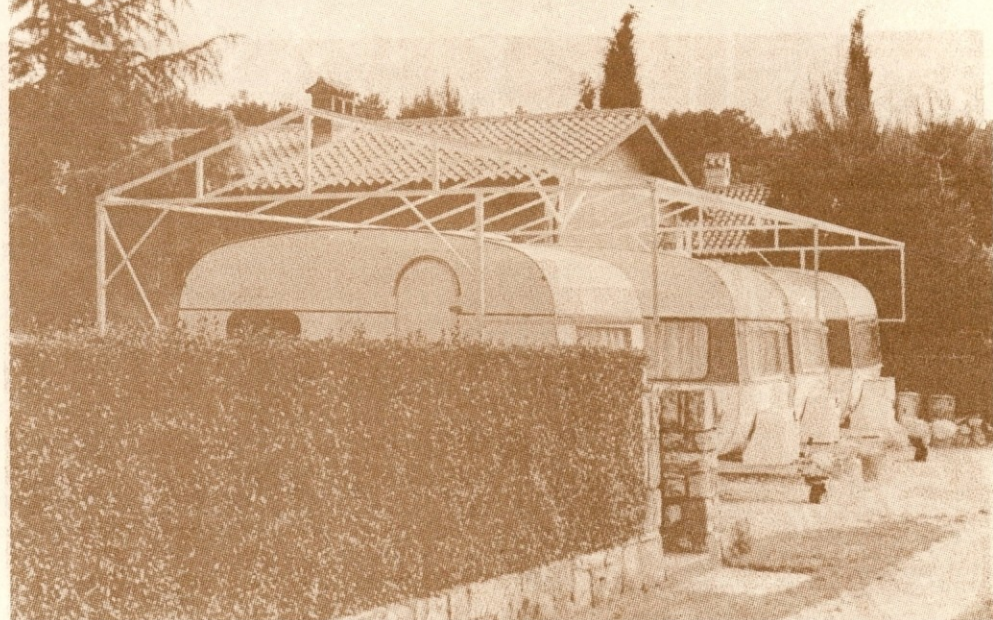
Na vprašanje, kako se počutijo jih je več naenkrat odgovorilo – „enkratno“, Jožica pa je tudi povedala, zakaj je enkratno. „Vse je tako lepo urejeno. Tudi zaradi otrok se ni potrebno bati, ker ni avtomobilov. Veliko prostora imajo za igranje. Peskovnik imajo in gugalnico . . .“

Pušenjak je potem še povedal, da je tudi vreme lepo, sončno in skoraj preveč vroče. Temperatura se je v šestih dneh odkar so tu dvignila od 31 do 36 stopinj.

Na vprašanje, kako preživijo dan je povedal, da imajo vse programirano. Po zajtrku gredo na plažo do 13. ure. Potem gredo kupiti kosilo, otroci pa spat. Popoldne gredo na sprehod ali pa igrat minigolf. Na zabve ne hodijo, enkrat pa bo treba iti na sprehod. Pušenjak dodal in pribil, da jim sploh ni dolgčas.

Ker sem slišal, da nekateri počitniškega stanovanja ne počistijo dobro, ko odidejo, sem tovariša Pušenjaka vprašal kakšnega so dobili oni, ko so prišli. „Čisto! Brez pripomb,“ je hitro odgovoril. Pred njimi je bila v stanovanju družina OLGE TOROŽ iz Slovenskih Konjic.

Med tem, ko smo se pripravljali

Savudrija. Zdaj je na ogrodju te strehe že razpeto platno, pod njo pa niso počitniške priklovice temveč avtomobili naših delavcev, ki so tu na počitnicah.

za spominski posnetek je Janez Pušenjak izrazil še željo, da bi se pri Dinosu še naprej tako dobro razumeli kot se zdaj in dodal, da so tu na počitnicah delavci iz mariborske in ljubljanske enote in da se odlično razumejo med seboj.

Z vsemi, ki so bili prvih 10 avgustovskih dni v Savudriji, seveda nisem govoril. Z nekaterimi sem že lansko leto, nekaterih pa ni bilo več v hišicah, ker so že odšli, bodisi v nakup ali pa na plažo.

Pred stanovanjem C-2 sem videl družinico pa sem stopil k njim, da mi še oni povedo kako se imajo. To so bili Petacijevi iz Brežic. NEVENKA PETACI in njen mož Tone ter njuna otroka, enoletni Andrejček in petletni Tonček. Nevenka dela pri nas in sicer od leta 1976. Je blagajničarka na poslovalnici v Brežicah. Petacijevi so prvič na počitnicah pri nas in v Savudriji. Prejšnja leta niso hodili nikamor, ker so gradili hišo. Ni bilo časa, ne denarja. Letos so se preselili v novo hišo, pa so se odločili za prve počitnice na morju.

Na vprašanje, kako se jim dopade v Savudriji, je Nevenka rekla, „sploh si nisem predstavljala, da bo tako.“ Oba sta bila zelo zadovoljna in na vprašanje, če bo dovolj 10 dni sta odgovorila, Nevenka celo s prisrčnim smehljajem, ki ji večkrat uide, „zaenkrat bo dovolj“.

Na plažo gredo dopoldne in popoldne. Zjutraj nakupujejo, zvečer pa se odpravljajo domov.

čer pa se ponavadi pogovarjajo s sosedi iz Ljubljane. Tudi spečejo kaj na žaru in spijejo kakšen kozarček vina. „Zvečer bi šla tudi na ples, pa ne moreva zaradi mallega Andrejčka,“ se je Nevenka spet pristrčno zasmejala.

In zdaj naj še zapišem kdo vse je bil tiste dni v Savudriji: ZORKOVI iz Ljubljane, MIKLNOVI

iz Bohove, PUŠENJAKOVI iz Maribora, TOŠEVI iz Maribora, NAKRSTOVI iz Ljubljane, OGOREVČEVI iz Brežic, PETACIJEVI iz Brežic, PETERNELOVI iz Ljubljane, ŠKALIČEVI iz Murske Sobote in SIMONIČEVI otroci iz Celja, ki pa so se nastanili v počitniški prikolici.

NOVIGRAD

AVTOCAMP SIRENA

Avtocamp Sirena je kakšen kilometer naprej od Novigrada, proti Poreču. V njem imamo 3 od štirih avtomobilskih prikolic, ki smo jih do letos imeli v savudrijskem borovem gozdiču. Prvih 10 avgustovskih dni so v teh treh prikolicah bili: POTOKARJEVI, KRAGULJEVI in BRATKOVIČEVI, vsi iz Ljubljane.

Naš savudrijski hišnik, Karel Uršič, mi je povedal, da naši ljudje, ki so bili v prvih dneh avgusta; v tem campu niso kdo ve kako zadovoljni s počitnicami in sicer zaradi prostora kjer prikolice stoje. So ob glavni poti, ki pelje skozi camp. Zvečer, ko se campisti s svojimi avtomobili odpravljajo ven, se jim prah kadi naravnost v prikolice oziroma pod platneno nadstrešnico. Še slabše pa je to, da pred platneno nadstrešnico nimajo niti toliko prostora, da bi si ven postavili mizico ali kakšen ležalni stol. Do ceste namreč ni niti 2 metra prostora.

Ta avtocamp je, tako izgleda, precej znan, kajti vsako leto spu-

ščajo vanj preveliko število campistov. Zato je v njem velika gneča.

Pa še eno pripombo imajo naši ljudje, ki v tem campu preživljajo svoje 10-dnevne počitnice, da je voda preveč klorirana.

To sta dve pripombi in se zato ne čudim, ko me je eden naših dopustnikov vprašal zakaj smo sploh prepeljali naše prikolice iz Savudrije v Novi grad. Če zaradi spremembe zakaj na slabše, hvala za take spremembe. Sicer pa kako bi vedeli, da je slabše, če ne bi preizkusili. Mnenja pa so različna.

Več sem izvedel, ko sta spregovorila moja dva sogovornika, ko sem se z njima pogovarjal o tem, kako se tu počutita. To sta bil Slavko Bratkovič in Tode Kragulj. Seveda pa se da v vsako situacijo vživeti, če je le nekaj dobre volje. To boste videli z razgovora z Bratkovičem.

SLAVKO BRATKOVIČ je strojnik na ljubljanski poslovalnici. Upravlja z veliko stiskalnico AR-

Petacijeva družina iz Brežic pred našo savudrijsko počitniško hišico

NOLD. Tu je bil z ženo Zdenko, 8-letnim sinom Stašom in 4-letno hčerko Natašo. Lansko leto so letovali v našem savudrijskem počitniškem stanovanju, letos pa tam, takrat, ko je Bratkovič želel iti na dopust, ni bilo več prostora. Ponudili so mu prikolico v Novigradu, pa je sprejel. Vam je kaj žal, sem ga vprašal, on pa mi je hitro odgovoril, da

prav nič. In še dodal: Tukaj je skoraj še boljše!

O tem zakaj je boljše je pojasnil z naslednjimi besedami: „Vsi smo tu na istem. Nobenega razkošja, za nobenega. Za vse je voda na istem kraju in vsi moramo tja ponjo. Tam tudi vsi pomivamo posodo. Vsi smo si enaki in to nas zbližuje. Tudi z Nemci v sosednem prostoru smo se hitro seznanili in spoprijateljili. Sami mladi so in imajo krasne motorje. Popoldne ali zvečer se kam popeljemo. Vožnja z motorjem je poseben užitek.“

Kakšen je pravzaprav vaš dan? Največ smo na plaži. Kosimo bolj pozno, da velja tudi za večerjo. Hrano nabavljam jaz, žena pa kuha. Zvečer gremo s sosedi kam posedeti in popiti kozarec vina.

Kakšno prikolico ste dobili, ko ste prišli prvega sem?

„Kdo ve kako ni bila počiščena, toda ne pritožujem se. Pred nami sta bila v njej dva starejša, upokojenca. Razumljivo je, da je nista mogla tako urediti, kot jo lahko na primer, dva mlada človeka. Mogoče pa vse posode, ki ni bila dobro pomita nista niti uporabljala. Lahko jo je kdo pred njima. Sicer pa bi žena tako ali tako vso posodo pred uporabo pomila, čeprav bi se morda neplačala. To stori vsaka ženska, ali ne?“

Ena naših počitniških prikolic v avtocampu Sirena

Bratkovičeva družina na plaži avtocampa Sirena

„Še to naj povem,“ je nadaljeval, „da sta dva platnena stola polomljena. Sprašujem se ali ju ni mogoče zamenjati in sicer takoj, v nekaj dneh, ne šele drugo leto?“

Kje nabavljate hrano?

„Tukaj v campu je trgovina le po meso moramo v Novigrad.“

Sanitarije?

„Ja...“ je rekel, potem pa dalj časa iskal primernih besed za oceno. Ni jih našel, bil pa je mnenja, da so najbrže v vseh campih takšne.

Plaža?

„V redu, čeprav je v glavnem skalnata,“ je odgovoril in nadaljeval, „nekje je tudi malo peska, tam se najraje zadržujejo otroci.“

V tem trenutku je s plaže prišla žena Zdenka z otrokoma. Še njo sem vprašal, kako se tu počuti. Odgovorila je da dobro, da pa se je lansko leto, v Savudriji, boljše. Tam je, je rekla, voda v hiši, sanitarije tudi, pred hišo pa igralnica in peskovnik, da se otroci lahko igrajo.

***

Petdeset korakov naprej je bil **TODE KRAGULJ**, sedaj šofer kombija na ljubljanski poslovalnici oziroma človek za vsako delo. Njegov delovni staž pri Dinosu je 22 let. Tu je bil z ženo Fani in 12-letnim sinom Markom.

Na vprašanje, kako se počutijo, je rekel, da je voda preveč klorirana in da sploh ni za piti. Celo na tuširanje, če imaš občutljivo kožo, ni dobra, je pribil. Takoj zatem je rekel, da je v tem campu večji mir kot v Savudriji.

Po 21. uri je popolna tišina, „v Savudriji pa je,“ je prepričljivo dejal, „direndaj do 24. ure in še čez, da ne moreš zaspati.“ Misli je na glasbo in preglasne goste, ki se v bližnjem hotelu zabavajo. Ko sva se pogovarjala kje je bil prejšnja leta na dopustu se je spominjal, kako je bilo v Malinski na otoku Krku, kjer smo imeli v najemu nekaj počitniških sob. Pa na Pohorju, ko naš „Pohorski dom“ še ni povsem razpadel. Zadnja leta pa je dopustoval v Savudriji, vedno v počitniških prikolicah.

Kako pa tu preživite dan, sem ga vprašal?

Ob 7. uri gremo že na plažo, vrnemo pa se okrog 11. ure, je povedal in nadaljeval: „v trgovino gre ponavadi fant, danes pa bom moral najbrže iti sam, ker se Marko še ni vrnil s kovanja. Našel si je prijatelja in zdaj se z maskami potapljata in lovita rakce, je pojasnjeval.“

Dobite v trgovini vse kar potrebujete, sem vprašal?

Odgovorila je žena Fani in sicer negativno. Marsičesa nimajo v trgovini, tudi čistil ne. Kot izopana je in po Todovem mnenju je podobno tudi v trgovinah v Novigradu. Slabo so se založili za sezono in zdaj jim primankuje nekaterih reči.

Je prikolica in oprema v njej v redu?

„Ni,“ je povedal Tode. „Miza, ki ponoči služi za dno postelje je zlomljena in se vda, ko se vležeš nanjo. Zdaj imamo podstavljeno neko kanto, da je postelja uporabna.“

Medtem je prišel Marko in Tode mi ga je predstavil tudi kot igral-

ca ljubljanskega mestnega gledališča. Dvanajstletni Marko že nekaj let igra skupaj z Daretom

Ulagom, Mileno Zupančičevo, Janezom Hočevarjem – Riflom, Zlatkom Šugmanom, in drugimi. Predlanskim je igral v Cankarjevi drami: Kralj na Betajnovi, letos pa igra v Cankarjevih Hlapcih. Igrajo vsepovsod po Jugoslaviji, nastopili pa so tudi v Italiji, zato mnogo potuje. „V Novem Sadu, na Sterijinem pozorju so letos s Cankarjevimi Hlapci osvojili prvo nagrado,“ je Tode ponosen povedal kar dvakrat.

Fantu je bilo kar nerodno ob toliki hvali, ki pa jo nedvomno zasluži. Čeprav je veliko odsoten, v šoli konča razrede s prav dobrim uspehom.

Marko je bil zelo redkobeseden. Na moje vprašanje kakšne vloge igra je rekel samo – otroške. Bil sem vesel, ker se otrok iz družine našega delavca ukvarja s kulturno dejavnostjo na takem nivoju, poleg tega pa zelo dobro obvladuje osnovnošolsko izobraževanje. Nedvomno ima Marko talent za igranje saj ni, kot sem zvedel, opravil nobenega dramskega tečaja ali kaj podobnega. Odkril pa ga je sam Dare Ulaga, znan slovenski gledališki umetnik. In, še to naj povem, da se Marko ukvarja tudi z badmintonom. V šolskem športnem

Kraguljeva družina pred platnenim nadstreškom počitniške prikolice v avtocampu Sirena

društvu osnovne šole Borisa Zihlerla je tako dober v tej športni disciplini, da tudi tekmuje. S tovarišem Kraguljem sva se pogovarjala tudi o tem, kako je

zadovoljen z delom na poslovalnici. Preveč ga uporabljajo za vsakršno delo, je rekel in potožil, da ni več tako mlad, zdrav pa tudi ne.

VRSAR

AVTOCAMP FUNTANA

V avtocampu Funtana imamo 4 počitniške avtomobilske prikolicice, 2 veliki, taki za 7 oseb in dve manjši, ki sprejmeta po 5 oseb. Vse 4 prikolicice so pokrite s platneno streho, ki vsem daje dovolj sence. Brez te strehe tu ne bi bilo mogoče prenašati pekočega sonca.

Najprej sem napravil nekaj posnetkov s fotoaparatom, potem pa sem pristopil h prikolicici v kateri sem videl odraslo osebo. Dve prikolicici sta bili namreč zaprti, pred eno pa so poležavali mlajši ljudje.

Tovarišici v manjši prikolicici sem se predstavil in povedal kaj želim. Malo je bila presenečena, pripravljala pa je mizo za kosilo, ki je bila postavljena pred prikolicico v senci platnene strehe. Povedala je, da pri Dinosu dela njen mož, ki se je prav tedaj pojavil. Spoznal sem ga, se pozdravil z njim in že sva pričela razgovor.

ŠTEFAN KOŠAK je šofer v ljubljanski poslovalnici, zaposlen v Šentvidu. Tu je bil z ženo Viktorijo in z dvema hčerkama, 12-letno Mileno in 10-letno Liljano. Z njimi je bil tudi ženin brat Mirko in 12-letna Irena, prijateljica Milene in Liljane.

Na vprašanje, kako se počutijo v tem campu je tovariš Košak povedal, da mu je bilo v začetku vse skupaj precej nenavadno, ker je bil vajen preživljati 10-dnevni dopust pri nas v Savudriji. Tu smo na povsem odprtem kraju, je rekel, in vsi vidimo vse. Temu se je bilo treba privaditi. No, po dveh dneh nam ni bilo nič več nerodno.

V malih prikolicah ni napeljana voda iz vodovoda, temveč je tu zunaj, na sredini med obema prikolicama. Tu si vodo natočijo v plastično posodo, ki jo postavijo na določen prostor v prikolicici. S pomočjo električne črpalke voda priteče iz pip. Večji dve prikolicici pa sta priključeni na vodovod. Imata tudi vgrajene sanitarije s priključkom na kanalizacijo. Počitničarji iz obeh manjših prikolic pa uporabljajo skupne sanitarne prostore, ki so kakšnih 20 korakov stran.

Košakovem sem tudi vprašal, kako preživijo dan?

Zjutraj se malo okrepčajo, potem pa gredo — „na šiht“, je z nasmehom povedal tovariš Košak. Do morja je kakšnih 15 minut. Kopajo se ali pa sončijo do kosila. Plaža je malo boljše kot v Savudriji, ker je pri kraju

Milena, Liljana in Irena pred počitniško prikolicico v Funtani

na dnu mivka, je pa zato voda nekoliko kalna. Ježkov ni okrog 13. ure gredo h kosilu, ki ga že prej seveda pripravi žena. Po kosilu spijsje kozarec vina, se malo ohladijo, potem pa vrnejo k morju. Zvečer se sprehajajo po kampu ali pa se odpeljejo v Vrsar. Spat gredo med 10. in 11. uro. Po 21. uri zavlada v campu popoln mir. Noči so hladne, zato se dobro spi.

Zanimalo me je tudi, če je sam zaprosil za avtocamp Funtano. Da, sam, mi je odgovoril Košak. Želel sem si malo spremembe, pravzaprav je žena predlagala to spremembo.

Je tudi žena Viktorija, tako zadovoljna kot ostali, sem želel zvedeti. Viktorija se mi je nasmehnila in pripomnila, da ji je pri kuhi precej vroče.

V Funtani so bili v desetih avgustovskih dneh na dopustu: Krassnigovi, Rozinovi in Košakovi iz Ljubljane ter Rojčevi iz Kopa. Kot sem že povedal sem

se na povratku v Ljubljano še enkrat ustavil v Savudriji, da sem se lahko malo pogovoril s hišnikom, tovarišem Uršičem. Njega sem med drugim tudi vprašal, če je vse v redu s prikolicami. Vzel je v roke zvezek in mi pokazal kaj vse ima že zapisano. Nekaj je imel napisanega tudi o prikolicah v Funtani.

Priključek vode v večjih dveh prikolicah je pritrjen s plastično objemko. Ta se pregreje in popusti, voda pa zalije vso prikolicico. Podobno je z odtočno sanitarno cevjo. Sname se, ker ni dovolj strokovno pritrjena. Te pomanjkljivosti so naši počitničarji sami začasno popravili, oziroma jih popravijo, kadar je potrebno. Je pa to kar precej neprijetna zadeva.

Maj sedaj nadaljujem s pogovorom z Uršičem. V Savudrijo je prišel kakšen dan pred 1. avgustom in zamenjal Kovača. Bil pa je tu skupaj s Kovačem že spomladi in sicer od 2. marca do 16. maja. Pripravila sta vse počitniške prostore za prijetno bivanje. Tudi belila sta sobe in prebarvala nosilne konstrukcije za platneno streho nad parkirnim prostorom.

Bila pa sta tudi v Funtani in sicer več kot en mesec. Uredila sta okolico prikolic, posejala travo. Pomagala sta tudi pri postavitvi oziroma montaži nosilne konstrukcije za platnene strehe nad vsemi štirimi prikolicami.

Od tovariša Uršiča sem tudi želel zvedeti kakšna stanovanja puščajo za seboj tisti, ki odhajajo. Povedal je le en primer, ko stanovanje E-2 ni bilo dobro počiščeno. To me je spodbudilo, je rekel, da dopustnike večkrat opozorim na red in čistočo. Potem je omenil, da je tokrat z našimi delavci tudi veliko otrok in da mora zato bolj paziti, da kdo ne bi uničeval zelenice in igral.

Pogled na obe naši manjši počitniški prikolicici v avtocampu Funtana. Za njima sta še dve večji prikolicici

Košakovi s svakom in Ireno v Funtani

Septembra in oktobra meseca bosta Uršič in Kovač zopet skupaj. Pripravila bosta vse za

„prezimovanje“. V Funtani bosta okrog prikolic zasadila živo mejo iz sadik, ki sta jih

sama vzgojila, tu v Savudriji, in o čemer smo v našem glasilu pisali že lansko leto.

KRANJSKA GORA

POČITNISKO STANOVANJE

V Kranjski gori, kjer kraju pravijo Črtenje so nove velike stanovanjske hiše in v eni smo tudi mi kupili stanovanje namenjeno počitnicam naših delavcev. V njem je bil prve avgustovske dni KLAVDIJ VOJVODA, šofer iz naše poslovalnice v Kopru. Klavdij je star 29 let, osmo leto pa je že pri nas. To pomeni, da je pri nas, odkar je končal vojaško obveznost. Tu je z ženo Olgo in petletno hčerko Barbaro.

Se vam dopade to stanovanje sem jih vprašal potem, ko sem se predstavil oziroma, ko sta me povabila noter?

„Izredno je lepo,“ je odgovorila žena, nato pa sta oba pristavila, „kaj takega nisva pričakovala.“ Tudi doma bi rada imela tako, sta bila navdušena.

Naše počitniško stanovanje je v bloku, ki ima hišno številko 9, in sicer v II. nadstropju. Najprej je predsoba, nato velika soba v kateri je kuhinjski kot ločen z nekalšnim šankom. Ves ostali prostor je namenjen obednici oziroma dnevni sobi. V njem je miza in kauč. Poleg je ozka spalnica za 2 osebi in še en manjši prostor za shrambo česarkoli. V tem prostoru sta tudi dva jogija, ki po potrebi služita kot dodatni

postelji v dnevni sobi. Upošteva joč jogija lahko v tem stanovanju spi 6 oseb, ker 2 lahko spita na kavču. V dnevni sobi je

tudi barvni televizor na vozičku. Vojvoda mi je povedal da nagaja. Slika izgine, čez čas pa sama pride nazaj.

Zgradba s počitniškimi stanovanji v Črtenju pri Kranjski gori. Prvi dve odprtini na poševni strehi sta odprtini nad balkonoma našega počitniškega stanovanja

Vojvodova žena Olga dela pri Cimosu v Kopru, v tozdu Blagovni promet. Ko sem jo vprašal, če ima Cimos, kakšne počitniške hišice ali stanovanja, se je samo zasmejala. V razgovoru mi je potem povedala, da ima srednje ekonomsko šolo, vendar njen mesečni osebni dohodek znaša le 6.500,00 din. S tem podatkom je tudi odgovorila na moje vprašanje o počitniških hišicah.

Olga je Mariborčanka, toda od 4. leta živi v Kopru, kjer se je ravno pred šestimi leti poročila z Vojvodo. Tu v Kranjski gori sta prostavila to obletnico, toda morala sta pohiteti, da sta prišla do 21. ure „domov“. „Potem so namreč vhodna vrata v stanovanjsko hišo zakljenjena,“ sta mi zatrdirila.

Zakljenjena, sem se začudil potem pa zvedel kar za tri nevshečnosti. Nikjer nista našla seznama predmetov v stanovanju in zato nista mogla ugotoviti, če je vse na svojem mestu. Ne bi bila rada kriva za kakšen primanjkljaj, sta rekla, ker so v stanovanju, na primer na stenah, lepi dekorativni krožniki, ki bi tudi doma lahko krasili stanovanje.

Druga nevshečnost je, da nekdo ob 21. uri zaklepa vhodna vrata. Kdo je to še nista ugotovila, toda do te ure morata biti „doma“, sicer ne moreta notri oziroma po 21. uri ven. Spraševala sta, če je kje hišnik pa nihče ni vedel zanj.

Pa še nekaj ju je spravljalo v slabo voljo. Počakati, da morata tistega, ki bo prišel za njima v to stanovanje, da mu bosta izročila ključe. Če bo prišel zvečer, ali

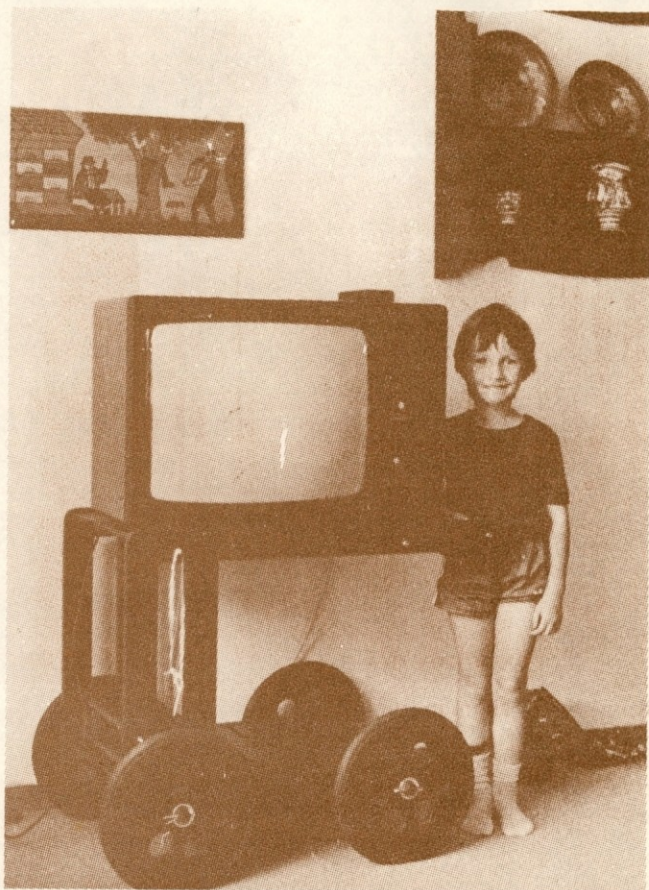
naj gresta z otrokom zvečer na pot v Koper? Sicer pa bi rada šla domov čez Vršič in Trento, to pa pomeni odhod zgodaj zjutraj.

Bolj kot sem razmišljal o teh treh nerodnostih, bolj sem prihajal do zaključka, da je po sredi nesporazum ali pa slučaj. Morda pa še ni vse utečeno tako, kot mora biti, kajti vsi ti problemi so rešljivi. In, ko sem prišel v Ljubljano si nisem mogel kaj, da ne bi tovarišico Angelco, ki vodi počitniško evidenco, vprašal, če kaj ve o teh nerodnostih. Tudi ona se je začudila, vendar ni ostala povsem brez odgovora. Seznama predmetov v počitniškem stanovanju res niso naredili in sicer zato ne, ker niso vseh stvari kupili istočasno. Glede izročanja ključev je menila, da je takšna rešitev zagotovito dogovorjena, kajti praviloma se ključe dobi pri njej. Glede zaklepanja ob 21. uri pa je postalo jasno čez nekaj dni. Od srca smo se nasmejali, ko smo zvedeli, kako je s tem, kajti tudi novodošla družina se je pritožila. Ključ za vhodna vrata stanovanja hkrati zapira tudi vhodna vrata v stanovanjski blok in obema našima dopustnikoma ni padlo na misel, da bi z njim poskusila odpreti vhodna vrata hiše oziroma nihče od njiju ni vedel,

da imata tudi ključ od vhodnih vrat. To pa tudi pomeni, da jima tega nihče ni povedal, ko jima je ključe izročil.

Še dve tri besede o Vojvodovi družini. Vsi trije so hodili vsak dan na izlete v različne smeri in v različne gorske predele. Prvi dan so si ogledali Planiško dolino. Povspeli so se celo na vrh Planiške skakalnice. Tamar jim je nudil enkratno doživetje. En dan so se potegnili s žičnico na kranjskogorski Vitranc. Dvakrat so se tudi prehranjevali zunaj, toda toliko jih je to stalo, da sta morala s tem prenehati in hrano nositi s seboj.

Tudi vreme so imeli zelo lepo, leta dan, ko sem bil pri njih je dopoldne deževalo. Bodo pa gobe, sta se zasmejala in povedala, da sta že našla lisičke in sivke.

V dnevni sobi našega počitniškega stanovanja imamo barvni televizor na vozičku

Družina Klavdija Vojvode, slikana na terasi našega kranjskogorskega počitniškega stanovanja

MORAVCI TERMALNO KOPALIŠČE

V Moravcih je znano termalno kopalnišče z bazeni v katerih topla voda nekoliko smrdi po nafti. Ta voda je dobila sloves, da zdravi revmatizem. To najbolj verjamejo Avstrijci, ki se hodijo sem namakati poleti in pozimi. Avstrijci predstavljajo 80 % vseh gostov. Seveda pa je v kopalnišču tudi odkrit bazen z naravno vodo, ki je topla toliko kolikor jo segreje ljubo sonce. V termalnih bazenih je voda topla od 36 do 38 %, zjutraj, ko dodajajo svežo vodo iz podzemnih vrelov pa tudi do 40 %.

V tem kopalnišču, na priročnem kraju in v senci dreves imamo mi že nekaj let večjo avtomobilsko počitniško prikolico. Sredi meseca avgusta sta bila v njej na počitnicah Franc in Helena OKORN, oba že upokojena. Franc Okorn je star 69 let in je dinosov upokojenec. Deveto leto je že v pokojju. Bil je šofer na ljubljanski poslovalnici in sicer 18 let. Najpreje je 7 let vozil takrat največje avtodvigalo v Ljubljani – „COLES“. Samo

Metalka je imela še enega takega. Okorn je bil prej šofer pri SAP, kjer je moral vedno delati tudi popoldne ali pa ponoči. To mu ni bilo všeč in zato se je prijavil na razpis za šoferja D kategorije, ki je bil objavljen pod šifro. Ko je zvedel, da se pod šifro skriva podjetje ODPAD, štirinajst dni ni šel pogledati, če bi ga sprejeli. Potem ga je 8 urno delo premamilo in je šel. Sprejel ga je tovariš Podberšček. Pokazali so mu Coles in samo zato ker je takoj vžgal je takoj pristal, da ostane.

Okorn mi je še zdaj, ves navdušen, s prstom kazal, kako je pritiskal na gumb za vžig in kako je vsakokrat v trenutku vžgal in kako je Podberšček, ki je takrat odgovarjal za dinosov vojni park sijal od ponosa. Okorn se tudi še danes spominja kako je bil srečen zaradi tega, ker je imel končno 8-urni delavnik in je šel lahko ob dveh domov. No, ne vedno, vendar so bile izjeme redke.

V Moravcih je bil Okorn s svojo ženo Heleno že tretjič. Na moje vprašanje zakaj prihaja sem na počitek je povedal, da je nekje bral o tem, da tukajšna voda pomaga preganjati revmatizem, tega pa imata oba z ženo več kot preveč. Oba predvsem bolijo noge, ženo pa še hrbtenica. On pravi, da ima noge tako težke, da hodi kot raca. K „dohtarju“ pa ne grem, se je gromko kot le kaj zasmeljal. Sicer pa je Okorn, kljub visoki starosti, dobrovoljen človek. Med pogovorom se smeje na ves glas.

Helena pa ima tudi visok krvni pritisk in sploh boleznijo ožilja. Za to pa ta vodo ni dobra. Te boleznijo pa zdravi Radenska voda v bližnjih Radencih, je bila Helena dobro poučena. Tja bi se šla rada zdraviti in zato si močno

želi, da bi Dinos tudi v Radence postavil kakšno prikolicico. Za mnoge, ki imajo boleznijo ožilja bi prišla prav, je nagovarjala.

Prav gotovo, sem menil in povedal, da se v Radencih ne sme postavljati prikolic ali šotorov. Mogoče bi tam lahko najeli ali kupili kakšno počitniško stanovanje, če bi imeli interes. Kdo ve? Vedeti pa je treba, da se v Radencih plača vsako kopel in to ne malo.

Na vprašanje, če imata občutek, da jima termalna voda v Moravcih kaj koristi je bil Okorn mnenja, da po kopanju v tej vodi lažje hodi. Njegova žena Helena pa ni odgovorila direktno. Ponomila je le željo, da bi poskusili tudi v Radence „poriniti“ eno prikolicico.

Veliko in dolgo smo se pogovarjali in med drugim sem Okorna

tudi vprašal, kako je tu z družbo. Bolj slabo, mi je odgovoril in dodal, da so vsenaokrog skoraj sami Avstrijci. Pri tem sem pomislil, da bi tu morali imeti vsaj dve prikolicici. Tako bi našim ljudem zagotovili tudi določeno domačo družbo in s tem boljše počutje.

Vprašal sem ga tudi, če ima še kakšne stike z delavci na poslovalnici v Ljubljani? Odgovoril je, da redno dobiva naše glasilo in, da ga je vedno vesel, včasih pa gre tudi na skladišče pogledati, kako jim kaj gre. Tja gre pravzaprav takrat, kadar rabi kakšen kos železa. Lani je naprimer potreboval nerjavečo jekleno ploščevino s katero je naredil zajetje pitne vode ob „trimski stezi“ v njihovi krajevni skupnosti.

Tudi za pokojnino sem ga vprašal. Če bi jo bilo več, bi bilo še boljše, se je spet gromko zasmeljal. Okrog 9.000,00 din dobim, nekaj malega, 2.500,00 din pa dobi pokojnino tudi žena in tako nekako gre, je povedal brez pomisleka in brez zagrenjenosti. Na kraju našega razgovora sem ga še vprašal za mnenje o tem, če Dinos posveča dovolj pažnje svojim upokojujencem? Odgovoril je pozitivno. Omenil je glasilo in 1.000,00 din, ki jih je dobil za Novo leto, potem pa se je zopet gromko zasmeljal in rekel, da bi bilo še boljše, če bi se jih večkrat tako spomnili. Tudi Helena je posegla v to temo in povedala, da se nje kot upokojujenke njena šola nikoli ne spomni, niti za dan žena, niti za Novo leto. Delala je v osnovni šoli Oskarja Kovačiča.

Dopisujte!

Prejeli smo...

Iz Sežane se nam vsake toliko časa oglasi naš upokojenec MARJAN PIŠKO. Napiše nam pismo in v njem svoje počutje do nekaterih vprašanj, ki se tičejo našega poslovanja. Njegovo letošnje pismo smo prejeli 14. avgusta.

V njem piše, da ni mogoče razumeti zakaj se še vedno vozijo polni kamioni papirja na smetišča, kjer se ga sežiga. Sprašuje se, ali smo tako bogati ali pa je zavest občanov tako pomankljiva. Tako je, piše, kljub temu, da TV v „zrnu“, govori o tem in kljub oddajam Radia Koper, ki vsak dan ob 6.30 uri priporoča varčevanje z vsem, z vodo, elektriko in tudi z odpadnimi surovinami.

Potem Piško sporoča, da so zadnje šolske akcije zbiranja papirja v Kopru in Sečani lepo uspeli. Mnenja pa je, da bi še boljše, če bi se Dinos obrnil na Rdeči križ Slovenije, da bi le-ta stopil v stik s profesorji v šolah in jih pridobil za zbiranje starega papirja. Potem, tako misli tovariš Piško, ne bi bila Jugoslavija na zadnjem mestu glede zbiranja starega papirja. Za vzgled daje tudi republiko Srbijo, ki je sprejela zakon, da se kaznuje tisti, ki sežiga še uporaben star papir.

Na kraju je Piško mnenja, da je treba pohvaliti uredniški odbor glasila ter odgovornega in tehničnega urednika, ob 100-ti, jubilejni številki. Izreka pa tudi čestitko, ker je DINOS dobil diplomu splošnega združenja trgovine Slovenije za uspeh na področju modernizacije trgovine in dodaja, da DINOS zasluži priznanje tudi za samoupravljanje, šport in rekreacijo.

IZ 27. SEJE TOZD POS

REZULTAT ZDRUŽEVANJA SREDSTEV

Kot soustanoviteljem Ljubljanske banke—Gospodarske banke v kateri združujemo naša denarna sredstva nam pripada del letnega dohodka, ki ga banka ustvari s svojim poslovanjem. Del, ki pripada TOZD POS znaša 547.463,55 din. Del tega zneska pa mora TOZD vložiti nazaj v bančne sklade in sicer 212.360,30 din. Informacijo o tem je delavskemu svetu dal Stane Mancini, direktor področja poslovne organizacije in računovodstva.

BREZPLAČEN PRENOS SREDSTEV

Leta 1977 in 78 smo finansirali elektrodistribucijske naprave potrebne našemu skladišču v Velenju in poslovalnici v Brežicah. Skupno smo v te naprave vložili

167.647,00 din. Ko so bile naprave zgrajene jih je elektrodistribucijsko podjetje preneslo v svoj poslovni sklad. Delavski svet TOZD POS je odobril brezplačen prenos teh sredstev v njihov poslovni sklad.

Leta 1976 smo s 33.810,00 din sofinancirali zbiralnik in čistilne naprave v Mariboru. Ko je bilo to zgrajeno je podjetje NIGRAD Maribor povečalo svoj poslovni sklad tudi za naš znesek. DS je odobril brezplačen prenos omejenih sredstev v Nigradov poslovni sklad.

NAŠA INVESTICIJSKA VLAGANJA

Delavski svet TOZD POS je na 27. seji odobril izgradnjo nakladalne klančine in povečanje odprtega skladišča na Jesenicah. Novo skladišče na Jesenicah bo zato potrebovalo dodatnih 1.000.000,00 din.

-tu-

(Nadaljevanje s str. 23)

rezna plast trinitrotoluola, tetrila ali nitropentaeritrita kot sekundarni naboj. Vžigalna kapica ima lahko električni priključek, ki vodi do uporabne žice v primarnem naboju ali pa ima lahko odprtino, v katero skrajno previdno vtaknemo konec vžigalne vrvice. Vžigalno vrstico npr. predstavlja vžigalna zmes (70 % KNO₃ 14 % S, 16 % C), ovita z vlakni ali s trakom iz umetne mase.

Vžigalna zmes je lahko tudi iz močnega eksploziva. Pri normalni vžigalni vrstici gori na odprtem koncu vrvice prižgani plamen s hitrostjo 60 cm/min. Hitrost zgorevanja razstrelilne vrvice pa je 7000 m/sek. Prižgati jo je treba z vžigalno kapico. Ogenj nato doseže po točno vnaprej določenem času vžigalno kapico primarnega naboja, njegov eksplozivni val pa sproži sekundarni naboj in ta razstrelivo.

VTISI S POHODA ZA AKOM

Melišče pod Široko pečjo se imenuje Za Akom

Na pohod Za Akom je povabilo uredništvo vse bralce našega glasila. Lansko leto je povabilo bralce na Kum. Pohoda na Kum se je udeležilo 7 Dinosovcev, upoštevajoč 2 upokojenca, pohoda Za Akom pa 6, upoštevajoč 1 upokojenca. Slabša udeležba pohoda Za Akom je presenetila, ni pa vzela poguma, niti dobre volje. Vsilila pa je vprašanje koliko Dinosovcev se bo udeležilo pohoda na Triglav. Povsem mogoče je, da 13, kolikor jih je bilo skupaj na Kumu in Za Akom.

Pohod Za Akom je bil najprej predviden za 27. junij, potem pa preložen na 11. julij. Desetega julija sem v Ljubljani, v dinosovih pisarnah na Titovi 118, spraševal, kdo bo šel pa sem zvedel bore malo oziroma le to, da bo zagotovo šel Franci ZAMAN, kurir. In res sva se drugi dan dobila na avtobusni postaji, pred avtobusom, ki je ob 6.30 odpeljal proti Kranjski gori.

Avtobus je bil poln razporeženih planincev in planink, toda iz Dinosov sva bila samo midva. Prepričana sva bila, da so se drugi odpeljali v Gozd-Maruljek s svojimi av-

tomobili, toda ni bilo tako. Pred gostiščem ŠPIK, kjer je bil začetek pohoda se nas je do pol devete ure zbralo le 10 in sicer naslednji: ERŽEN JOŽA iz Kroke, stroj-

Spominska fotografija s pohoda Za Akom. Na njej ni le Karla Pesjaka, ki je fotografiral. Bivak št. III.

nik na dinosovem skladišču na Jesenicah. KNEZ MILENA iz Ljubljane, članica kolektiva Pletenina Ljubljana. KNEZ ŠPELA iz Ljubljane, 5-letna hčerkica Milene Knez. KOMAN STANE iz Ljubljane, dinosov upokojenec. PESJAK STANISLAV iz Trziča, direktor dinosovega TOZD za regeneracijo tekstila in njegov nečak, PESJAK KARLO iz Trziča, trenutno zaposlen na Švedskem. RAHNE SONJA iz Ljubljane, delavka dinosovih skupnih služb. SREČNIK DUŠAN iz Trziča, rezilec na dinosovem skladišču na Jesenicah. ZAMAN FRANCI iz Ljubljane, dinosov kurir. ZUPAN JOŽE iz Trziča, član kolektiva Kemične čistilnice Labod Ljubljana.

Torej 6 Dinosovcev in 4 njihovi znanci oziroma prijatelji. Skupaj 10, medtem, ko nas je bilo na Kumu skupaj z znanci in prijatelji 19.

Mislim, da moram posebej omeniti požrtvovalnost Rahnetove Sonje, ki je prišla naravnost iz Blok na Notranjskem, kjer je bila s svojim sinom in kjer je na račun svojega letnega dopusta opravljala naloge blagajni-

Počitek na poti Za Akom

čarke taborišča mladih tabornikov.

In še nekaj moram posebej omeniti. Naš Dušan Srečnik je alpinist, član tržiškega planinskega društva. Nekajkrat je bil član alpinističnih odprav na znamenite in svetovno znane vrhove, med drugim tudi član slovenske odprave na MAKALU.

Dušan je nosil s seboj najnujnejšo opremo za primer, če bi se komu od nas kaj zgodilo in bi bili potrebni reševalni ukrepi. Tudi Jože Zupan, pravtako alpinist, je bil primerno opremljen, da bi lahko pomagal v morebitni nesreči. Seveda smo si vsi, najbolj pa tisti, ki nas ne poznajo tako dobro, mislili, da se bo pohoda Za Akom udeležilo večje število delavcev in delavk naše delovne organizacije.

Ko smo pred gostiščem Špik ugotovili, da ne bo nikogar več, smo odšli v osrčje Martuljkove skupine, v pravljico lepo sotesko potoka Martuljek, cilju nasproti. V nekaj minutah smo prišli do točke kjer potok v širokem slapu pada preko umetne škarpe, da bi umirjen odtekal naprej v dolino. V pol ure smo bili pri prvem naravnem, s skalami in drev-

jem obdanem čudovitem slapu, čez uro in pol pa že pri zgornjem slapu, ki mogočno pada preko navpičnih golih sten, kakšnih 60 metrov globoko s 1300 m nadmorske višine. Ta slap je v takem gorskem okolju, da vzbuja popolno spoštovanje narave. Tu doživiš enkratni pogled in občutek. Pogled je veličasten, občutek pa tesnoben. Človek je tu majhen in neobgljen, obenem pa srečen, ker je smel in mogel prodreti do sem, do enega mnogih, za marsikoga skritih, prečudovitih kotičkov našega gorskega sveta.

Potem smo rabili še eno uro, da smo obšli slap in prišli na vrh slapa in s tem k vhodu v podolgovato in vedno bolj široko, nezaraščeno strugo polno debelega gruščja, značilnega za vznožje ledenikov. Z lahkoto smo uprehodili ta grušč in v pol ure prišli do ledenika oziroma snega na višini 1450 m, ki se nikoli ne stopi, čeprav se topi vse poletje. Voda stopljenega snega izgine v gruščju, na spodnjem kraju planote pa privre na dan potok, ki kod slap pada preko sten in zdrvi v dolino. Da je pod gruščjem voda povedo tudi prečudovite planinske cvetice, ki zelo na redko, toda v

vseh barvah rastejo iz kamelnja. Nobene zemlje ni tu, le sem in tja v droben pesek zmleto skalovje. Ta pesek je vlažen, iz njega pa poganjajo rumene, bele, plave in rdeče cvetice.

Blizu vrha sneženega plazu smo se ustavili. V bližnjo previsno steno je vgrajena spominska plošča posvečena planincu, ki je tu blizu, zaradi nesrečnega padca, izgubil življenje. Bil je Zupanov prijatelj in skupaj sta plezala. Pod to ploščo smo spomin na mrtvega planinca počastili na nenavaden način. Zapeli smo mu dve narodni pesmici. Mislim, da

nismo zapeli lepo, toda naš namen je bil lep, doživetje česa takega pa nepozabno. Potem smo se vrnili nad slap in med drevje, kjer je na višini 1340 m postavljen planinski bivač števil. III. Privoščili smo si daljši počitek, zapeli še nekaj narodnih pesmic, zdaj že bolj ubrano, nato pa smo se še slikali.

Povratak v dolino je bil mnogo lažji kot vspan, bolj kot utrujenost pa nas je pestila žeja. V dolini, v gostišču Špik smo se zato spravili nad pivo in, ko smo se v senčnatem vrtu odžejali, smo začeli peti. Nevem ali so nas bili ostali gostje – turisti veseli ali ne, vem pa, da smo bili vse bolj glasni in, da ni bilo pesmice, ki je ne bi znali zapeti. Tako smo bili dobre volje, da smo se ob povratku domov ustavili še na vrtu pri Lectarju, v Radovljici in tam priredili še en „koncert“. Nobeden od gostov ni takrat odšel iz gostilniškega vrta, iz česar smo sklepali, da se jim je naše petje dopadlo. Kdo ve, če res?

Ko sem drugi dan razmišljal o tem pohodu sem še vedno čutil veliko zadovoljstvo. Zaradi hoje nisem čutil nobene utrujenosti, imel pa sem težko glavo zaradi spitega piva. In vendar mi ni bilo čisto jasno, kaj mi je nudilo večje zadovoljstvo: uspešen vspan Za Akom ali prepevanje v prijetni družbi?

Stane Koman

Naš kurir Franc Zaman je tudi pel

GRESTE NA TRIGLAV? POHITITE!

Sredi meseca avgusta sem se na vodstvu TOZD POS pogovarjal o tem ali bi organizirali pohod na Triglav. Ugotovili smo, da Triglav ni ne Kum, ne Za Akom in, da bi potrebovali nekaj ljudi, ki bi pohod organizirali. Prav bi prišel nekakšen odbor v okviru športne dejavnosti sindikalne organizacije.

In kaj sedaj?

Čas, ko je v planinah najlepše bo hitro mimo. Če vabilo za pohod na Triglav objavimo samo v našem glasilu, potem pohod ne more biti pred 5. septembrom, ko bo izšla 101. številka glasila.

Goro težav smo ugotovili, toda nobeden ni bil mnenja, da bi misel za pohod na Triglav opustili. Nasprotno. Ničkolikokrat smo s pomočjo planinske karte o Julijskih Alpah primerjali več smeri vspona na Triglav. Premišljevali smo tudi o fizični pripravljenosti dinosovih delavcev za takšen planinski podvig. Bili smo enotnega mnenja, da razen nekaterih, drugi ne bodo imeli kdo ve kako dobro kondicijo. Zato smo menili, da bi bila naj-

boljša varianta — tridnevni pohod.

Po vsestranski obravnavi tega vprašanja in posvetovanju z Jocom Gostičarjem iz Ljubljanske poslovalnice, ki dobro pozna poti na Triglav, sem se odločil, da v imenu uredništva našega glasila, ki je dal iniciativo za pohod na Triglav, napišem VABILO z naslednjo vsebino:

***

1. Pohod na Triglav se začne v petek, 11. septembra in konča v nedeljo, 13. septembra 1981. 2. Kdor se bo odločil za pohod naj poskuša dobiti od vodstva svoje delovne enote prosti petek, na račun rednega letnega dopusta. 3. Skupni pohod začnemo na RUDNEM POLJU (1340 m) pri vojašnici, predvidoma ob 13. uri. Do vojašnice na Rudnem polju se pride z osebnim avtomobilom. Lahko pa se potuje tudi z avtobusom iz Bleda, skozi Gornje Gorje, Krnico in Mrzli studenec do Šport hotela na Pokljuki. Od tu je peš do Rudnega polja še 7 km. Av-

Zanimiv posnetek s Stanislavom Pesjakom pred zgornjim slapom potoka Martuljka

Izredno uspela fotografija Karla Pesjaka s pohoda Za Akom

tobus odpelje iz Bleda ob 8.20, vrača pa se izpred Šport hotela ob 17.30 uri. 4. Interesenti naj se samoorganizirajo za prihod oziroma prevoz na Rudno polje in nazaj domov. 5. Noč iz petka na soboto bomo prespali v VODNIKOVI KOČI (1805 m), do koder je 3 ure hoda. V Vodnikovi koči bomo poskušali rezervirati prostor za prenočitev, če bomo do srede, 9. septembra 1981 zvedeli, koliko nas bo. Sporočilo o udeležbi oddajte Sonji Rahne, ki dela v Ljubljani na DSSS, telefon 340-961 interna 277. 6. V soboto, 12. septembra bomo pohod iz Vodnikove kočje začeli najkasneje ob 6. uri. V Dom PLANIKA bomo prišli okrog 8. ure. Tu bomo pustili nahrbtnike in

se v eni uri in pol povzpeli na Triglav. Iz Triglava bomo predvidoma šli čez Mali Triglav na Kredarico (eno uro), se ustavili v Triglavskem domu (2515 m), nato pa odšli nazaj v Dom PLANIKA (45 minut), vzeli nahrbtnike in se napotili v Vodni-

kovo kočo, kamor bomo predvidoma prišli med 12. in 15. uro, odvisno od tega, koliko se bomo na posameznih točkah zadrževali. 7. Kdor še ne bo utrujen bo lahko iz Vodnikove kočice nadaljeval pot na Rudno polje in domov, drugi pa

bodo lahko v Vodnikovi koči prespali in se vrnili na Rudno polje v nedeljo, 13. septembra. 8. Vsak udeleženec pohoda na Triglav opravi ta podvig na lastno odgovornost, zato naj bo primerno opremljen (planinski čevlji, rezervna oblačila).

9. Kdor ne bo zmož celotne poti se bo lahko ustavil v planinskem domu in počakal, da se ostali vrnejo. 10. Geslo pohoda je: „Skupni pohod je lepši in varnejši!“, 11. Če vreme ne bo lepo, skupni pohod odpade. S.K.

Priljubljenost

JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE - TITO

ZNANJE O SPLOŠNI LJUDSKI OBRAMBI, SAMO-ZAŠČITI IN CIVILNI ZAŠČITI MORAMO VEDNO OBNAVLJATI. TUDI NAŠE GLASILO „DINOS“ SE V TO VKLJUČUJE. PRETEKLO LETO STE LAHKO BRALI SERIJO ČLANKOV S PODROČJA CIVILNE ZAŠČITE Z NASLOVOM „KAKO SI BOMO POMAGALI“.

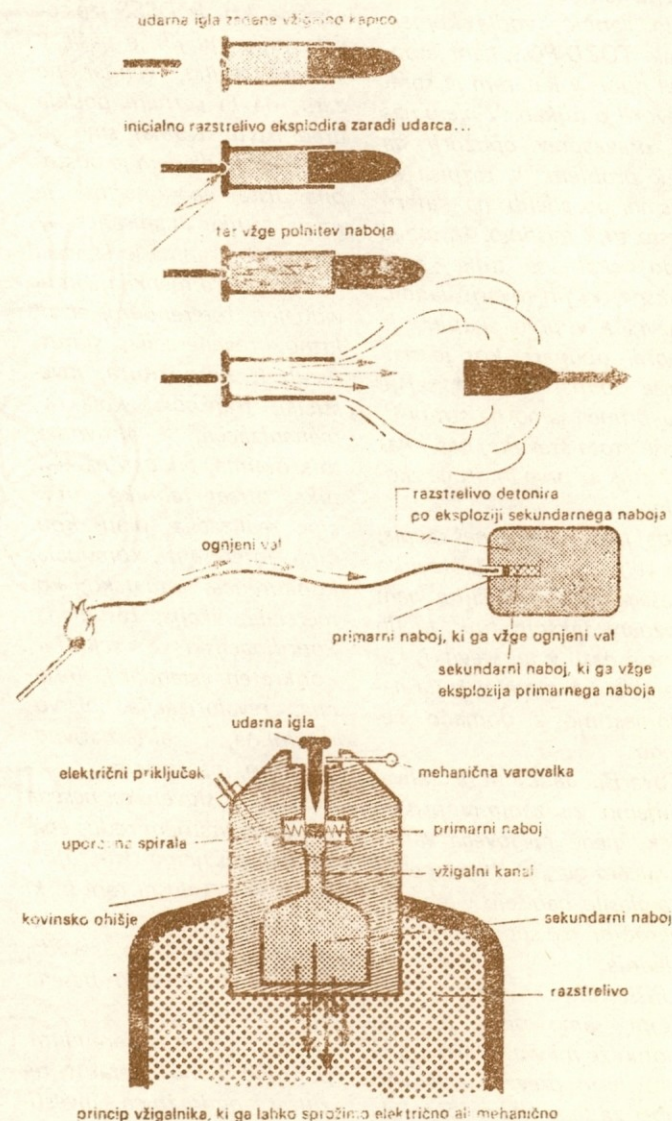
V LETOŠNJI JULIJSKI ŠTEVILKI SMO VAS SEZNANILI S SMODNIKOM IN NJEGOVO UPORABO. V TEJ ŠTEVILKI PA VAS SEZNANJAMO Z VŽIGALNIKI.

VŽIGALNIKI

Razstreliva uporabljamo smiselno samo takrat, če so takšna, da eksplodirajo šele, ko to želimo. Morajo torej biti stabilna in neobčutljiva za pritisk, udarec in toploto, pogosto morajo celo prinesiti plamenček ali iskro brez eksplozije, hkrati pa morajo biti zelo učinkovita, ko to potrebujemo. Te zahteve si na videz nasprotujejo. Alfred Nobel je leta 1867 odkril, da lahko sprožimo eksplozijo zanesljivega (neobčutljivega) razstreliva s pomočjo majhne količine zelo občutljivega in pri tem ravnanju nevarnega vžigalnega razstreliva. Ta tako imenovana inicialna razstreliva (pokalno živo srebro, svinčev azid, tetrazen, diazodinitrofenol, svinčev trinitrorezorcinat, sinoksid itd.)

sprožimo s trenjem, udarcem ali segrevanjem. Eksplozija je tako močna, da sproži vžig celo varnih razstreliv (jamska razstreliva, amonal, trinitrotoluol itd.), ki jih sicer ne more vžgati niti plamen vžigalne vrvice. Nekaj miligramov inicialnega razstreliva, ki predstavlja bistveni del vžigalnika, lahko sproži eksplozijo več ton eksploziva.

Vžigalniki se razlikujejo po namenu uporabe (za razstreliva, za bombe itd.) in po načinu delovanja (vžig s pomočjo električnega toka, zatiča, udarca, urnega mehanizma — časovni vžigalnik itd.). Dalje jih razlikujemo po gradnji (kemični, električni, mehanični, pirotehnični vžigalniki itd.), po materialu, po mestu uporabe, po velikosti in občutljivosti. Vžigalniki morajo imeti za-

Princip vžigalnika, ki ga lahko sprožimo električno ali mehanično

radi varnosti eno ali več varovalk. Primer, kako je narejen vžigalnik, je vžigalna kapica: v bakrenem ali aluminijastem tulcu je majhna

količina (15–100 mg) pokalnega živega srebra ali svinčevog AAZIDA (primarni naboj). Za njo je ust-

(Nadaljevanje na str. 19)

ISKANJE TUJK

ODZIV NA NAGRADNO IGRO

V 100-ti številki našega glasila smo razpisali nagradno igro „iskanje tujk v našem glasilu“. Rok za pošiljko izpisanih tujk je bil 15 dni po sprejemu glasila. V tem roku, niti kasneje ni hobe den poslal nobenega seznama najdenih tujk. Poslal, pravimo, saj je mogoče, da jih je kdo le iskal in izpisoval, ne pa tudi poslal našemu uredništvu.

Toda povsem brez odziva, razpis le ni bil objavljen. Danilo Jančič, vodja komercialne TOZD POS, nam je poslal dopis v katerem je spregovoril o tujkah. V njem nas je pravzaprav opozoril na nek problem. V razpisu se nismo opredelili na katero vrsto tujk mislimo. In, če je kdo iskal vse tujke, tudi takšne, ki jih tovariš Jančič razvršča v prvo skupino je moral obupati, kot je najbrže obupal tudi on, saj je na primer samo na strani 3, naše stote številke, našel kar 47 tujk iz prve in druge skupine.

Zdaj popravljamo naš razpis, ki velja tudi za 101. številko našega glasila. Pošljite nam seznam takšnih tujk, ki jih boste našli v tej številki, katere lahko z malo truda nadomestimo z domačo besedo.

Tovarišu Jančiču se zahvaljujemo za zanimiv prispevek, glede njegovega vabila bralcem glasila, da prispevke za glasilo napišejo v lepi slovenščini pa sporočamo naslednje:

„Pišite jih, pa čeprav v kitajščini, samo pišite jih. Jih bomo že mi v uredništvu popravili in prevzeli odgovornost za lepo slovenščino. Za nas je predvsem pomembno to, da iz vašega prispevka zvemo kaj ste hoteli povedati.“

Naj nam tovariš Jančič ne zameri zaradi tega dopolnila

s katerim seveda ne želimo preklicati tistega kar je napisal. Menimo le, da njegov poziv velja predvsem tistim, ki imajo nekaj več šol in lahko, če se malo potrudijo, napišejo prispevek s čimmanj tujkami.

ur-sk

Prispevek

Tik pred oddajo glasila v tisk, smo ugotovili, da je tovarišica J.H. iz DSSS izpisovala tujke, ki jih je našla v 100-ti številki, vendar ne zato, da bi seznam poslala uredništvu. Komaj smo jo pregovorili, da nam je odstopila lista na katerima je imela tujke napisane. Iz prvih 10 strani si je izpisala naslednje: dimenzija, individualen, referendum, absolutno, regeneracija, statut, rezultat, ekspozitura, investicija, transport, kolektiv, mehanizacija, aktivnost, mikroklima, ciklostilna tehnika, offset tehnika, funkcija, realizacija, plan, količina, interesenti, komunala, konkurenca, tematsko, komerciala, akcija, resolucija, koordinacijski, sekretar, konkreten, standard, inflacija, revalorizacija, bistvo, disciplina, akternativno, smotrno, informacija.

Navajamo slovenske besede po istem vrstnem redu, enako pa izpisujemo tiste tujke, ki so že v splošni rabi in ki jih ni nujno potrebno posloveniti. Dopusčamo, seveda, da smo za kakšno besedo tudi v zmoti.

Obseg, oseben, referendum, popolno, obnova, statut, rezultat, podružnica, investicija, transport, kolektiv, mehanizacija, aktivnost, mikroklima = klima zračne plasti ob zemlji = podnebje ob zemlji, ciklostilna tehnika = tehnika razmnoževanja spi-

sov, offset tehnika = tehnika prenašanja stavka s cinkove plošče na gumijast valj in z valja na papir, funkcija, uresničitev, načrt, količina, interesenti = tisti, ki jih zanima, komunala, konkurenca, tematski — izvirajoč iz osnove, komerciala, akcija, resolucija, koordinacija, tajnik, stvaren, standard = enotna ustaljena mera, inflacija = razvrednotenje denarja zaradi pretiranega iz-

dajanja bankovcev brez pravega kritja, revalorizacija = ponovna ugotovitev vrednosti, bistvo, disciplina, alternativno = nujna izbira med dvema možnostima, smotrno, informacija = sporočilo.

Pri iskanju lepših besed ali pomena posameznih besed smo si pomagali s Slovenskim pravopisom iz leta 1950 in s Slovarjem tujk Franca Vrbinca.

ursk

DVE SKUPINI TUJK

V julijski številki našega Glasila je na 22. strani objavljen razpis za nagrado igro, pri kateri je treba poiskati vse tujke v tej številki in jih navesti v seznamu z oznako, na kateri strani so natisnane „grešne tujke“.

Ta razpis me je prijetno presenetil že zaradi tega, ker se je uredništvo glasila odločilo, da bo s tem razpisom dalo pobudo za lepše izražanje v člankih in drugih prispevkih. V razpisu naj bi bralci ugotavljali katere besede so tujke in bi jih kazalo nadomestiti z lepimi domačimi izrazi.

Začel sem tudi sam brati Glasilo, vendar to pot s posebnim pogledom na tujke. Podčrtaval sem vse besede, ki niso slovenskega izvora. Hitro sem spoznal, da ne moremo vseh tujk vreči v isti koš in da se bi bilo treba opredeliti na dve skupini tujk: tistih, ki so postale sestavni del slovenskega jezika in za njih nimamo ustreznega domačega izraza, ampak jo je treba pojasniti z opisovanjem kot na primer:

Prva skupina:

— okupacija — osvajanje tujega ozemlja z oboroženo silo

— politika — (gr. polis: država; politikos: državni, meščanski, javni) dejavnost v zvezi z državo, državni posli, upravljanje, vodenje države, odrejena smer in način dela države, stranke, ustanove ali poedinca

— tehnika (grško: tekhne: umetnost, veščine) vsa orodja, naprave in poznavanje proizvodnje, ki se je zgodovinsko razvijala in omogočila človeštvu, da doseže blagovne dobrine itd.

Te vrste tujk se ne da nadomestiti z eno besedo, zato so našle trajno mesto v skoraj vseh evropskih jezikih in jih ne moremo oceniti kot vsiljive nedomače izraze, ampak so to mednarodno uveljavljene besede.

V to skupino spadajo besede iz glasila kot na primer organizacija, socializem, realizacija...

Druga skupina besed pa so tujke, ki jih z dobro voljo in tudi z malo truda lahko nadomestimo z domačimi izrazi:

Kvaliteta — kakovost

kvantiteta — količina

simbol — znamenje, podoba simbolizirati — upodabljati življenski standard — življenska raven

akti — spisi

konkreten — stvaren

kompleten — celoten, popoln

komplet — celota

kompletirati — popolniti

investicije — naložbe

plan — načrt

interes — prid, korist (v vašem interesu je... v vašo korist je)

periodičen obračun — občasen obračun

počitniški objekt — počitniška zgradba

absoluten — neomajen, po-

poln, neodvisen, brezpogojen itd. . . .

Res bi bilo prav, če bi uredništva glasil delovnih organizacij in v vsem dnevnem ali občasnem tisku posvečala več pozornosti jezikovnemu izražanju in odpravljala

tujke, ki siromašijo domač jezik.

Naši pisatelji, Zupančič, Kersnik, Stritar, Oton Zupančič in drugi, so se učili pri kmetih lepega domačega, klenega izražanja, a se je danes tudi ta zakladnica že deloma premešala s

tujimi izrazi iz dnevnega tiska, nekaterih radijskih oddaj ali pa predavanj, ki so skoraj obvezno natrpana z „imenitnimi in zelo cenjenimi tujkami“.

Vabim bralce Glasila, da povedo svoje mnenje o tem vprašanju, in da se vsi, ki

karkoli napišejo za Glasilo, potrudijo, da bodo prispevki napisani v lepi slovenščini. Poplave nepotrebnih tujk sicer ne bomo ustavili, nekaj pa bomo le storili, morda se bo ob branju teh mnenj le še kdo zamislil in kaj prispeval za lepši slovenski jezik.

D. JANČIČ

O ČEM NAJ BI RAZMIŠLJALI tudi na sejah IO OOS

Začel se je čas priprav za izdelavo planskih pokazateljev za poslovno leto 1982. Ker naj bi prihajale pobude za planske zadolžitve iz vrst delavcev – samoupraviteljev in bodo prav ti pod strokovnim vodstvom tudi izvrše-

valci nalog, je njihova naloga zelo odgovorna.

Ena pomembnejših nalog sindikata, katerega člani smo vsi delavci – samoupravitelji, pa je tudi ta, da skrbimo za kulturno rast svojih članov. Omenjeno je

že bilo, da se v naši zavesti v tej smeri nekaj premika. Vendar sem prepričana, da je prav na tem področju narajeno še vse premalo. Zavedati se namreč moramo, da bo zavest do dela večja, če bomo skrbeli za to, da človek ne bo obremenjen samo z delom, ki naj ne bi bil samo nuja za obstoj. Znal bo v svoje delo in življenje vtakati tudi del tistih dobrin, ki ga bodo razveseljevale, mu dvigale moralo in zato bo tako dnevno delo in naloge, ki ga sicer obvezujejo, sprejemal lažje, sproščeneje in z večjim veseljem.

Člani IO OOS naj bi zato resneje sprejeli med svoje obveze tudi skrb, da bi v svoje zapisnike zapisali predloge in pobude za financiranje kulturnih dobrin v svojih delovnih okoljih. Posebno velja ta poziv tistim IO, ki doslej še niso ničesar storili na tem področju.

Prepričana sem, da bodo tisti, ki končno oblikujejo plane na podlagi predlogov, prisluhnili tem pobudam in tako vsem tistim, ki želimo, da bi delavci prijetneje živeli del svojega prostega časa, ne bodo razočarali.

F. P.

KRIŽANKA (ni nagradna)

35 let

SODNIKOVA ODLOČITEV		GRAD III VASICA NAD KOLPO	OTROK V REJI	BORIS BERGANT	OSEBA IZ BIBLIJE	GL. MESTO STARE ASIRIJE	DREVO S CVETVI, ROBINIJA		3	VELIKA REŠETA	MESTO V JUŽNI FRANCIJI	STROJČEK ZA MIKSANJE
ZUAMENITA PARIŠKA UNIVERZA		RALEDENE LA STRMA GORSKA GRAPA	... DAM BRITANSKI NOBELOVEC ZA MIR	EKSPERT ZA ANALIZO JAPONSKI POLITIK			REVICI LANENO BLAGO					
EDEN OD SEDMERIH GRIČEV V STAREM RIMU	DRŽAVA NA JUGU ZDA	POULIČNA POPEVKA POSEBNA JED			ALKOHOLNA PIJAČA					EVROPSKA GOSPODARSKUPNOST OKISANJE	NUKLEARNA ELEKTRARNA UMRLI IT. FIL. KOMIK	
ODPADNA SUROVINA			NAŠA PISAVA IT. MESTA CAHOSE	EDEN ELIZEJSKE POLJANE (ELYSION)	IZMETAC NABOJEV LJUDSKA REPUBLIKA							
BIVSI IZRAELSKI ZUNANJI MINISTER			MEŠETAR IZ OPERE PRODAJA NEVESTA			NEGATIVEN ION PRAVOSLAVNA PODOBA						KRIŽANKA UČI IN RAZVEDRI
KAVBOJSKA VRV			ALUMINIJI PRVI MITOLOŠKI LETALEC		TEKOČINA V ŽILAH GOZDNA POSEKA			OTOK PRI MOLATU Ž. PEVSKI GLAS			DINOSOV STROJ ZA STISKANJE PAPIRJA	IME SKLADATELJA HAČA-TURJANA
IME ZA ETIOPIJO					TATARSKI POGLAVAR TEKAŠKA DISCIPLINA				STARA MA MA OMAMA	DINOSOV TOŽD		
BOLEZEN ZARADI TOBACNEGA PRAHU					STAR SREBRNIK TESLA NIKOLA						EVA RAS LJUBO RAVNIKAR	
HAZIV			POMOČNIK PRI OPERACIJI					IME PEVKE VILER				
POUDARJENA NIKALNICA			VESELICA Z RAJANJEM						VRSTA VSESTRANSKE REKREACIJE			

za akóm